

MEEDOEN

In Kampen

Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning

2009-2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Wet maatschappelijk ondersteuning	4
2.1 Intentie van de wet.....	4
2.2 De kaders.....	7
3. Maatschappelijk ondersteuning in Kampen.....	11
3.1 Missie en visie.....	11
3.2 Doelgroep	11
4. Prestatievelden.....	13
4.1 Sociale samenhang en leefbaarheid	13
4.2 Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien.....	17
4.3 Informatie, advies en cliëntondersteuning	19
4.4 Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers.....	21
4.5 Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer	24
4.6 Verstrekken van voorzieningen	26
4.7 Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang.....	28
4.8 Openbare geestelijke gezondheidszorg	30
4.9 Verslavingsbeleid.....	32
5. Planning en controle.....	33
6. Evaluatie	34
7. Financiën	35
7.1 Bestaande middelen	35
7.2 Nieuwe middelen	35
8. Communicatie.....	36
8.1 Doelstelling	36
8.2 Externe communicatie	36
8.3 Interne communicatie.....	37
9. Samenvatting.....	38

Bijlagen

1. Vastgesteld lokaal Wmo-beleid
2. Financiën
3. Begrippen en afkortingen
4. Kansstructuur Jeugdbeleid

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2007 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Wij hebben de afgelopen twee jaar vooral ingezet op een goede uitvoering van de Wmo. Zo was Kampen één van de landelijke pilotprojecten Wmo, is de hulp in het huishouden vorm gegeven en is er een Wmo-loket gerealiseerd. Als slotstuk van het Wmo-invoeringstraject wordt nu het Wmo-beleid voor de komende drie jaar vastgesteld.

Ter voorbereiding is er een inventarisatie gemaakt van bestaand beleid en uitvoering die in de vorm van de Wmo-bouwstenennotitie is verschenen. De bouwstenennotitie is besproken in een gecombineerde vergadering van de raadscommissie Inwoners en de Wmo-adviesraad. Daarnaast is de notitie met instellingen en organisaties besproken op een conferentie op 3 juni 2008 in het gemeentehuis.

Dit heeft geleid tot deze Wmo-beleidsnota "Meedoen! in Kampen".

De nota geeft de landelijke en lokale kaders aan waarbinnen het Wmo-beleid vorm krijgt (hoofdstuk 2) en stelt de missie en visie vast die worden gehanteerd bij de invulling van het Wmo-beleid (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 wordt voor ieder van de 9 prestatievelden de algemene doelstelling verwoord en de praktijk zoals die op dit moment is. Dit hoofdstuk beschrijft ook de knelpunten die worden ervaren en de acties die we willen ondernemen om die knelpunten op te lossen. Hoofdstuk 5 geeft aan hoe de planning van vorming voor Wmo-beleid is gerelateerd aan ander beleid en hoe we de voortgang en evaluatie van beleid vorm willen geven. De financiën die door ons aan huidig Wmo-beleid worden besteed zijn in hoofdstuk 6 benoemd evenals de benodigde middelen voor nieuw beleid dat uit deze nota voortkomt. Hoofdstuk 7 is de communicatieparagraaf en in hoofdstuk 8 is een samenvatting opgenomen van de missie, visie en actiepunten.

Doel van deze beleidsnotitie is een kader te scheppen voor al het beleid dat onder de Wmo valt. Deze nota wil bestaand beleid in samenhang brengen en lacunes in beleidsvaststelling in kaart brengen. Dit integraal beleidskader moet de richting wijzen voor de komende drie jaar.

Benchmark

Kampen zal in 2008 en 2009 deelnemen aan een uitgebreid benchmark Wmo. Deze benchmark geeft inzicht in de resultaten van Wmo-beleid en laat ons vergelijken met andere gemeenten. Daarnaast geeft de benchmark de instrumenten om te voldoen aan de wettelijke verplichting van horizontale verantwoording. Waar het van toepassing is worden de benchmarkvragen in een kader verwoord.

2. Wet maatschappelijk ondersteuning

2.1 Intentie van de wet

2.1.1. Algemeen

De intentie van de wet is dat iedereen moet kunnen meedoen. Iedereen moet zo goed mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving, ongeacht leeftijd, handicap of sociaal economische positie.

In de eerste plaats is iedereen hier zelf verantwoordelijk voor, maar als iemand het niet alleen of met ondersteuning van zijn naasten redt, verleent de gemeente de noodzakelijke ondersteuning. Veel mensen kunnen zelf de benodigde ondersteuning regelen of inschakelen. In sommige gevallen doen zij hiervoor een beroep op hun omgeving. Dit vraagt dus ook van de omgeving de bereidheid om voor een ander klaar te staan. Om de Wet maatschappelijke ondersteuning tot een succes te maken zal het accent meer komen te liggen op onderlinge solidariteit. Inwoners zullen meer een beroep op elkaar doen. Het versterken van deze wisselwerking tussen (tijdelijk) kwetsbaren en weerbaren vormt de komende jaren een grote uitdaging.

Rol gemeente

De lokale overheid heeft de regie over en de zorg voor een aanbod dat aansluit bij de behoefte van de inwoners. De gemeente biedt ondersteuning aan inwoners die het niet zelfstandig redden. De verantwoordelijkheid van de gemeente ligt daarmee bij het realiseren van een vangnet voor de mensen die zelf geen of onvoldoende ondersteuning kunnen regelen. De gemeente draagt zorg voor een samenhangend aanbod van voorzieningen en een sluitende keten. Tegelijkertijd zet de gemeente in op het versterken van de sociale samenhang en het stimuleren van het sociale karakter van de gemeente. Met name voor dit aspect is de betrokkenheid van de inwoners bij hun woonomgeving van belang. Dit vraagt van de gemeente een open houding richting de inwoners, zodat een betere en structurele uitwisseling van wensen, ideeën en suggesties tussen inwoners, instellingen en gemeente kan ontstaan. Door het rijk wordt de intentie van de wet gekoppeld aan de termen 'civil society' en 'burgerparticipatie'.

2.1.2 Civil society

De samenleving is continu in beweging door factoren als vergrijzing, ontgroening, migratie en integratie. Ook veranderend overheidsbeleid en nieuwe wetgeving zorgen voor beweging. Voorbeelden hiervan zijn de vermaatschappelijking van de zorg en een terugtrekkende overheid.

We stellen steeds nieuwe eisen aan onder andere de leefbaarheid en de veiligheid. Om deze vraagstukken van nu en de toekomst te kunnen oplossen, moet de samenleving voldoende veerkracht hebben. Het betrekken van inwoners en maatschappelijke belangenorganisaties bij het aanpakken van de vraagstukken draagt daaraan bij.

De civil society is de optelsom van alle non-profit en niet aan de overheid verbonden organisaties en verbanden. Inwoners zijn in meerdere of minder mate actief in de samenleving. Dat kan zijn in kleinschalige burgerinitiatieven, maar ook als vrijwilliger bij een maatschappelijke organisatie. De diversiteit aan mogelijkheden om deel te nemen aan de samenleving verschilt per gemeente. De uitdaging voor de gemeente is om deze lokale civil society verder te versterken en creatief om te gaan met de hiervoor aanwezige mogelijkheden. Hierbij gaat het niet alleen over hoe de gemeente meer inwoners ondersteunt en verleidt 'mee te doen', maar ook om de eigen dienstverlening daar beter op af te stemmen.

Vrijwillige inzet

Vrijwillige inzet vertegenwoordigt een enorm sociaal, economisch en dienstverlenend kapitaal en is onmisbaar in de samenleving. Vier tot vijf miljoen burgers verrichten gezamenlijk ongeveer 20 miljoen uur vrijwillige inzet per week. Dat is dus ruim 1 miljard uur of ongeveer 600.000 fulltime arbeidsplaatsen per jaar. Deze inzet is nodig om de samenleving draaiend te houden en de verschillende maatschappelijke uitdagingen aan te kunnen pakken. Het is daarom belangrijk deze inzet te stimuleren en te ondersteunen.

Veel inwoners maken al deel uit van een bepaald netwerk of verband, zoals werk, familie, sport, muziek, school, kerk, wijkvereniging en politieke partij. Daarmee hebben ze een sociaal netwerk om op terug te vallen en zich voor in te zetten. Veel mensen zijn bereid om zich voor anderen in te zetten als ze daarvoor gevraagd worden.

Een krachtige samenleving

De overheid is niet de oplossing van alle problemen en wil daarom uitgaan van de kracht van de samenleving. Om de civil society te bevorderen, is het nodig dat de lokale overheid hiertoe de voorwaarden en mogelijkheden creëert. De houding van de gemeente richting haar inwoners moet veranderen. Tegelijkertijd vergt dit een omslag in denken bij de inwoners. Er kan niet direct een beroep gedaan worden op de overheid maar mensen moeten zelf nagaan wat de eigen mogelijkheden zijn om een probleem op te lossen. De civil society vraagt om solidariteit en het nemen van eigen verantwoordelijkheid.

De gemeente kan aan de versterking van de civil society werken door de dienstverlening te laten aansluiten bij de behoefte van de inwoners. Hiervoor zal zij zelf, maar ook via (gesubsidieerde) instellingen, meer vraaggericht en wijkgericht moeten gaan werken. Daarnaast zal de gemeente de vrijwillige inzet nadrukkelijker moeten promoten, erkennen, belonen en ondersteunen.

De praktijk in Kampen

In Kampen wordt al aan verschillende zaken gewerkt. De gemeente wil steeds meer vraaggericht werken en vraagt dit ook van de door de gemeente gesubsidieerde instellingen. Dat betekent dat producten en diensten meer vanuit het perspectief van de inwoner worden aangeboden. Om de dienstverlening te verbeteren zoeken maatschappelijke partners steeds meer naar samenhang en afstemming. Een voorbeeld hiervan is de organisatie van de Kansstructuur ten behoeve van de jeugd in Kampen. In bijlage 4 vindt u een overzicht van de Kansstructuur.

Het promoten, erkennen en belonen van de vrijwillige inzet is een belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren zoals ook is vastgelegd in de nota vrijwilligersbeleid 'Gebundelde Krachten'. Daarnaast is het interessant om te bekijken of de regelgeving en bureaucratie verminderd kunnen worden. Dit is een doorn in het oog van veel inwoners.

2.1.3 Burgerparticipatie

'Meedoen' is het uitgangspunt van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Meedoen, ofwel maatschappelijke participatie, kent drie varianten. De eerste variant is meedoen in allerlei activiteiten zoals betaald werk hebben, lid zijn van een vereniging of evenementen bezoeken.

De tweede variant is meedoen als vrijwilliger of mantelzorger. De derde vorm is mede vormgeven aan beleid via inspraak en actief burgerschap. De Wmo heeft tot doel deze drie manieren van 'meedoen in de maatschappij' te bevorderen en te ondersteunen.

Deelname aan de samenleving vormt daarmee de basis van het beleid. Bij burgerparticipatie in het kader van de Wmo gaat het niet alleen om het behartigen van belangen. Het gaat ook om het betrekken van burgers bij maatschappelijke ondersteuning in de praktijk en om inwoners te stimuleren om zich in te zetten voor de samenleving. De Wmo doet een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van mensen om voor zichzelf, voor elkaar en voor de omgeving te zorgen. De rol van vrijwilligers en mantelzorgers in de samenleving wordt daarmee steeds belangrijker.

Actief burgerschap

De Wmo benadrukt net als een aantal andere wetten, bijvoorbeeld de Wet werk en bijstand (Wwb), de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Van inwoners wordt steeds meer verwacht dat ze zelf verantwoordelijkheid dragen om actief deel te nemen aan de samenleving en dat ze daarbij een eigen inbreng hebben. Dit betekent dat mensen op een actieve manier hun eigen leven organiseren en invulling geven. Actief burgerschap gaat om meedoen op verschillende terreinen: politiek, sociaal, economisch en cultureel. Om een actief burger te zijn hoeven mensen niet perse zitting te nemen in de gemeenteraad of andere besturen. Het gaat om mee te willen doen en het mee willen denken over de (lokale) samenleving. De huidige tendens is dat mensen eerder een zakelijke afweging maken ten aanzien van hun vrijwillige inzet. Men vraagt zich wat het werk aan tijd gaat kosten en wat hij of zij er voor terug krijgt. Inwoners moeten meer gestimuleerd worden om na te denken over de vraag wat zij voor hun omgeving kunnen betekenen. Veel mensen komen niet uit zichzelf in beweging maar moeten hiertoe uitgedaagd worden.

Verkenning behoefte

Om de participatie van inwoners te kunnen stimuleren is het van belang dat de gemeente weet waar de knelpunten en behoeften liggen van de verschillende doelgroepen. Op welke wijze de gemeente haar inwoners het best kan ondersteunen is afhankelijk van de lokale omstandigheden. Het beleid en het daarop gebaseerde (ondersteunings)aanbod moet aansluiten bij de behoefte van de inwoners en hun directe leefomgeving. In Kampen hebben we geen gestructureerde manier om deze behoefte in kaart te brengen. Een manier om op wijkniveau met bewoners in gesprek te komen over behoeften is de 'Dorpsplan plus' aanpak, zoals die in 2008 in Zalk is uitgevoerd.

2.2 De kaders

2.2.1 Wettelijk kader

Het rijk heeft binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning negen prestatievelden geformuleerd. In hoofdstuk 4 van dit beleidsplan werken wij deze prestatievelden verder uit.

Daarnaast is in de wet opgenomen dat de gemeenteraad één of meer plannen voor een periode van maximaal vier jaar vaststelt over maatschappelijke ondersteuning. In het plan wordt in ieder geval aangegeven:

- Wat de gemeentelijke doelstellingen zijn op de verschillende prestatievelden;
- Hoe het samenhangend beleid zal worden uitgevoerd en welke acties in de planperiode zullen worden ondernomen;
- Welke resultaten de gemeente in de planperiode wenst te behalen;
- Welke maatregelen de gemeenteraad en het college nemen om de kwaliteit van de uitvoering te borgen;
- Welke maatregelen de gemeenteraad en het college nemen om de keuzevrijheid te bevorderen.

Inspraak

Het college is wettelijk verplicht om haar inwoners en belanghebbenden bij de voorbereiding van het beleid te betrekken. De betrokkenen mogen ook zelfstandig voorstellen indienen voor Wmo-beleid. Wij hechten groot belang aan de betrokkenheid van de (vertegenwoordigers van de) inwoners. Tijdens de ontwikkeling van de plannen overleggen wij regelmatig met de Wmo-adviesraad waarin vertegenwoordigers van de doelgroepen van de Wmo zitting hebben. Ook is voor de totstandkoming van dit beleidsplan regelmatig overleg geweest met de instellingen en organisaties die nodig zijn om de maatschappelijke ondersteuning vorm te geven. Voordat het beleidsplan ter vaststelling wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, vraagt het college advies aan de Wmo-adviesraad.

Verantwoording

De Wet maatschappelijke ondersteuning gaat uit van horizontale verantwoording. Dit betekent dat het college geen verantwoording hoeft af te leggen aan het rijk over de inzet van middelen en behaalde resultaten. Dat moet ze wel aan de gemeenteraad, de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van de vragers (Wmo-adviesraad) en inwoners.

Het college is verplicht om jaarlijks gegevens over de geleverde prestaties te publiceren. Het ministerie heeft hiervoor een benchmark ontwikkeld die wordt uitgevoerd door het SGBO, onderdeel van de BMC-groep. Wij zullen in ieder geval in 2008 en 2009 aan deze benchmark deelnemen. Deze benchmark dient niet als verantwoordingsinstrument richting het rijk. Wij gebruiken de resultaten om onze positie ten opzichte van vergelijkbare gemeenten te bepalen. Maar belangrijker is dat wij de resultaten van de benchmark willen gebruiken om het beleid bij te sturen en te bepalen of er op onderdelen meer of minder inzet nodig is.

Binnen de benchmark van het SGBO wordt ook jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

Compensatiebeginsel

Bij de behandeling van de Wmo in de Tweede Kamer zijn diverse moties ingediend. Eén van de aanvaarde moties betrof het compensatiebeginsel. Dit compensatiebeginsel is opgenomen in de wet. Dit betekent dat de gemeente ter compensatie van beperkingen die een persoon ondervindt, voorzieningen treft die hem in staat stellen om een huishouden te voeren, zich lokaal en in en om de woning te verplaatsen en medemensen te ontmoeten.

2.2.2 Samenhang met andere wetten

Naast de Wmo is de gemeente ook verantwoordelijk voor de uitvoering van ondermeer de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening, de Wet inburgering, de Wet educatie beroepsonderwijs en de Wet collectieve preventie volksgezondheid.

Als de uitvoering van deze wetten in samenhang wordt gezien, versterkt dit de uitvoering van de verschillende wetten en de gemeentelijke regierol. De gemeentelijke regiefunctie krijgt een steviger basis en middelen worden efficiënter ingezet. Daarnaast is er een aantal wetten dat samenhangt met de Wmo maar waarbij de gemeente niet verantwoordelijk is voor de uitvoering. Het gaat hierbij in het bijzonder om de Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz) en de Wet op de jeugdzorg. Om een sluitende aanpak te realiseren is afstemming met de uitvoerders van deze wetten essentieel. Er zal in overleg met het Zorgkantoor (Awbz) en de provincie Overijssel (Wet op de jeugdzorg) gezien moeten worden hoe deze afstemming in de praktijk vormgegeven kan worden.

Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz)

Via de AWBZ is iedere Nederlander verzekerd voor zorg en ondersteuning bij langdurige ziekte, handicap of ouderdom. Om aanspraak te kunnen maken op deze wet is er een indicatiebesluit nodig van het Centraal Indicatie Orgaan (CIZ).

De Awbz ligt in het verlengde van de Wmo. Daar waar de gemeentelijke verantwoordelijkheid in het kader van de Wmo ophoudt bij het bieden van hulp bij het huishouden, begint de verantwoordelijkheid van de Awbz voor de persoonlijke verzorging.

De komende jaren zal de Awbz verder versoerd worden tot een voorziening voor mensen die langdurige zorg nodig hebben. Onzeker is nu nog in welke vorm en onder welke voorwaarden deze ombouw plaats zal vinden. De verwachting is dat door deze bezuiniging er een stijgende vraag zal komen naar gemeentelijke voorzieningen voor mensen met een beperking die nu nog Awbz-zorg ontvangen. Dit legt een zware verantwoordelijkheid bij de gemeente. Wij zullen. Uitvoeringsplicht en zorgplicht vragen een verantwoorde inzet van de middelen. Wij zullen zeer zorgvuldig omgaan met hen die deze zorg nodig hebben. In samenspraak met gemeenteraad en Wmo-adviesraad zal hieraan uitvoering worden gegeven.

Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv)

De Wcpv is een uitwerking van de grondwettelijke taak van de overheid om de gezondheid van haar burgers te bevorderen. Ook het voorkomen en vroegtijdig opsporen van ziekten onder de bevolking valt onder deze wet. In principe kan gesteld worden dat als de bevolking gezonder is (Wcpv), minder ondersteuning van de gemeente nodig is (Wmo). Dus de effecten die met de Wcpv bereikt worden,

zijn van invloed op de Wmo. In beide wetten is vastgelegd dat informatie, advies en begeleiding gegeven moet worden. Dat hiervoor naar samenhang en afstemming gezocht moet worden ligt voor de hand. Ook wordt in beide wetten een signalerende taak bij de gemeente gelegd. De gemeente hoeft deze signaleringsfunctie niet zelf uit te voeren maar moet wel zorgen dat deze op een heldere en gestructureerde wijze uitgevoerd wordt. In 2008 is in Kampen het lokale gezondheidsbeleid 2008-2011 vastgelegd in de nota '... van lijf en leden II'.

Wet op de Jeugdzorg

De Wet op de jeugdzorg komt in beeld als er sprake is van ernstige problemen met opvoeden en opgroeien. Deze wet sluit daarmee aan op de taak die de gemeente met de invoering van de Wmo heeft gekregen bij het ondersteunen van ouders bij het opvoeden en van jongeren bij het opgroeien. Deze taak moet een invulling krijgen met de realisatie van een Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente. Met de Wet op de jeugdzorg is vastgelegd dat er één toegang tot alle voorzieningen voor de zwaardere geïndiceerde jeugdzorg moet komen, namelijk het Bureau Jeugdzorg. Dit Bureau is het aanspreekpunt voor ouders en jeugdigen met ernstige problemen. De provincie Overijssel is verantwoordelijk voor het Bureau Jeugdzorg.

Wet werk en bijstand (Wwb)

De kern van de Wwb bestaat evenals de Wmo uit participatie en zelfredzaamheid. In dit geval zijn beide begrippen gericht op werk. Mensen moeten participeren in de maatschappij en het hoofddoel van deze wet is mensen toe te leiden naar regulier werk. In eerste instantie zijn mensen zelf verantwoordelijk om een baan te vinden en daarmee in het eigen onderhoud te voorzien. Als dat niet lukt zal de gemeente hierbij hulp bieden. Er is sprake van een wederzijdse verantwoordelijkheid. De gemeente draagt zorg voor reïntegratietrajecten, maar de cliënt heeft de verantwoordelijkheid om zich zodanig in te spannen dat reïntegratie mogelijk is. Reïntegratie is gericht op de versterking en verbreding van de capaciteiten van het individu. Hierdoor kan ook vrijwilligerswerk een goede invulling van reïntegratie zijn. Voor Wwb-cliënten met een zorgindicatie kan deelname aan dagbestedingsactiviteiten een eerste opstap zijn. Daarnaast biedt de Wwb mogelijkheden voor individuele verstrekking van bijzondere bijstand. Door bijvoorbeeld verstrekkingen voor schoolkosten, schoolwerkwerken, deelname aan maatschappelijke activiteiten en zwemlessen wordt de inwoners met een Wwb-inkomensvoorziening de mogelijkheid geboden deel te nemen aan de Kamper samenleving.

Wet Inburgering (Wi)

Meedoen is dé doelstelling van de Wmo. De doelgroep allochtonen is één van de doelgroepen die deel moet kunnen nemen aan de samenleving. De Wi beoogt eveneens om allochtonen meer mee te laten doen en wil eventuele hindernissen hiertoe slechten. Om te kunnen participeren in de samenleving is het beheersen van de Nederlandse taal en het kennen van de maatschappij een belangrijke voorwaarde. De Wi stelt de doelgroep zelf verantwoordelijk voor het wegwerken van een taalachterstand en het participeren in de Kamper samenleving. De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van voorlichting en faciliteiten en het uitvoeren van de wet. In de nota 'Integratiebeleid 2008-2012', die in 2008 is vastgesteld, heeft Kampen de doelen voor de komende jaren vastgelegd.

Wet educatie en beroepsonderwijs (Web)

Voor degenen die inburgeringsplichtig en analfabeet zijn of degenen die niet verplicht zijn in te burgeren is er een mogelijkheid Nederlandse taallessen en maatschappelijke ontwikkeling te volgen op basis van de Web. Binnen deze wet ligt de nadruk op kansarme groepen zoals nieuwkomers, oudkomers, laag opgeleide allochtonen, allochtone vrouwen en risico jongeren. Er is ook een programma gericht op laaggeletterdheid van de Nederlander. Deelname aan een programma biedt de verschillende groepen nieuwe kansen om te participeren in de samenleving.

Participatiebudget.

Vanaf 1 januari 2009 worden de middelen voor educatie, inburgering en het werkdeel van de Wwb samengevoegd in het participatiebudget. Dit budget biedt de gemeente meer mogelijkheden om integraal beleid te formuleren om mensen te laten participeren in de samenleving. Het ligt voor de hand om bij het formuleren van participatiebeleid een directie relatie te leggen met het Wmo-beleid.

Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

Het doel van de Wsw is het bevorderen dat arbeidsgehandicapten kunnen deelnemen aan het arbeidsproces door passende werkvormen te realiseren, zoals begeleid werken, detachering of door het aanbieden van werk in een beschutte omgeving. Binnen de modernisering van de Wsw wordt vooral gekeken naar de capaciteiten van de persoon en het verbeteren en verbreden daarvan. Hierdoor kan ook deze groep inwoners meedoen aan de maatschappij. Op 11 december 2008 heeft de raad het WSW beleidsplan 2009-2011 vastgesteld.

2.2.3 Uitgangspunten Kampen

In Kampen zijn er over maatschappelijke ondersteuning uitgangspunten vastgelegd in het raadsprogramma 2006-2010. In dit programma heeft de gemeenteraad haar speerpunten neergezet in 8 deelprogramma's.

Opvallend is dat de uitspraken die samenhangen met de Wmo niet uitsluitend binnen één deelprogramma terug te vinden zijn. Dit geeft aan dat de Wmo aan veel gemeentelijke taken raakt en dat veel gemeentelijk beleid in het kader van de Wmo kan worden uitgevoerd. Deels zijn de speerpunten uit het raadsprogramma de afgelopen jaren vertaald in door de raad vastgesteld beleid. Dit beleid behoort tot de bouwstenen waarop het Wmo-beleid is gebouwd. De volgende beleidsnota's zijn in 2007 en 2008 door de raad van de gemeente Kampen vastgesteld:

- Lokaal gezondheidsbeleid 2007-2011 '... van lijf en leden II'
- Integraal jeugdbeleid 2008-2012 'Kansen voor de jeugd in Kampen'
- Vrijwilligersbeleid 2008-2011 'Gebundelde krachten'
- Integratiebeleid 2008-2011
- Alcoholmatigingsbeleid, vastgesteld in 2007.
- Inburgeren in Kampen, vastgesteld in 2007
- WSW beleidsplan 2009-2011, vastgesteld in 2008.

In bijlage 1 vindt u een overzicht per prestatieveld van eerder geformuleerde uitgangspunten. In hoofdstuk 4 vindt u in een kader de belangrijkste uitgangspunten en actiepunten die al zijn vastgesteld door de raad.

3. Maatschappelijk ondersteuning in Kampen

3.1 Missie en visie

3.1.1 Wmo-missie

Kampen wil een gemeente zijn waar iedereen mag en kan meedoen aan de samenleving. Wij willen dat inwoners en organisaties zich uitgenodigd voelen om samen met ons hier inhoud aan te geven. Deze gezamenlijke aanpak is in de gemeente Kampen ruimhartig, met oog voor het individu.

3.1.2 Wmo-visie

In de eerste plaats is iedereen zelf verantwoordelijk om deel te nemen aan de samenleving. Veel mensen kunnen zelf de benodigde ondersteuning regelen of inschakelen. In sommige gevallen doen zij hiervoor een beroep op hun omgeving. Dit vraagt dus ook van de omgeving de bereidheid om voor een ander klaar te staan. Kampen wil een gemeente zijn waar wordt omgezien naar elkaar. Een gemeente waar weerbaren ondersteuning bieden aan kwetsbaren.

Als iemand het niet alleen of met ondersteuning van zijn naasten redt, verleent de gemeente de noodzakelijke ondersteuning. Dit gebeurt in de vorm van collectieve voorzieningen waar alle inwoners gebruik van kunnen maken. Aanvullend zorgt de gemeente voor een persoonsgerichte ondersteuning van kwetsbare personen en mensen met een beperking. Centraal in deze persoonsgerichte ondersteuning staat het wegnemen van belemmeringen voor maatschappelijke participatie waar deze persoon vanuit zijn/haar eigen mogelijkheden en ondanks de steun van hun omgeving, geen oplossing voor kan vinden.

Wij zien een wijkgerichte benadering als een voorwaarde voor stevige en veerkrachtige wijken en kernen. Een verdere ontwikkeling van de wijkgerichte benadering is dan ook een belangrijk punt bij het implementeren van het Wmo-beleid. Bij deze ontwikkeling zullen we gebruik maken van de uitgangspunten over sociale cohesie zoals opgenomen in de "Structuurvisie 2030".

De gemeente wil daarom komen tot integrale samenwerking op het gebied van wonen, welzijn en zorg en de regie over deze samenwerking voeren.

3.2 Doelgroep

3.2.1 Doelgroep

Het Wmo-beleid richt zich in principe op alle Kamper inwoners, organisaties en instellingen. Maatschappelijke ondersteuning richt zich op de zelfredzaamheid van mensen. De overheid heeft hierin slechts een beperkte rol door informatie laagdrempelig ter beschikking te stellen bijvoorbeeld door een (digitaal) Wmo-loket.

Als mensen het niet zelf kunnen zullen zij een beroep moeten doen op hun omgeving. Hierbij gaat het om mantelzorg of steun vanuit de sociale verbanden waar iemand zich in bevindt zoals de buurt, vereniging of de kerk. De gemeente heeft hier de rol om zorg te dragen dat mantelzorgers informatie

en ondersteuning krijgen door bijvoorbeeld respijtzorg te faciliteren en sociale verbanden te stimuleren.

Als de zelfredzaamheid en de omgeving geen oplossing bieden moet er een beroep gedaan kunnen worden op de overheid. De gemeente is het eerste vangnet en zij organiseert en faciliteert.

3.2.2 Inspraak en participatie

Voorafgaand aan dit beleidsplan is de Wmo-bouwstenennotitie verschenen. Hierin werd de eerste aanzet tot beleid gegeven. De bouwstenennotitie is besproken met de Wmo-adviesraad.

Ook is de notitie besproken met de instellingen tijdens een Wmo-conferentie op 3 juni 2008.

In dit beleidsplan is rekening gehouden met de reacties van de gebruikers (Wmo-adviesraad) en de aanbieders (instellingen) van Wmo-diensten. Ook dit beleidsplan is ter inspraak aan hen voorgelegd. Jaarlijks dient de gemeente een Wmo-verslag te publiceren waarin de resultaten van het beleid zijn opgenomen. Dit verslag wordt besproken met de Wmo-adviesraad en de instellingen. Ook zal dit verslag ter informatie aan de inwoners worden aangeboden. Mogelijkheid voor inspraak van de burgers is er dan bij de behandeling in de raadscommissie. Bij de nadere uitwerking en de invulling van het Wmo-beleid is de participatie van inwoners ook van groot belang. Als het bijvoorbeeld gaat om het ontwikkelen van dorps- en wijkplannen kunnen deze niet tot stand komen zonder de inbreng en instemming van de bewoners. Ook zal de samenwerking gezocht worden met maatschappelijke verbanden waar mensen zich organiseren. Als het bijvoorbeeld gaat over vreemdelingen- of armoedebeleid moet de dialoog worden gezocht met kerken, de moskee, vakbonden en andere maatschappelijke verbanden.

Benchmarkvragen:

- *Betrekt de gemeente de ingezetenen per prestatieveld bij de totstandkoming van het Wmo-beleid?*
- *Gebruikt de gemeente methoden om de ingezetenen actief te betrekken bij de totstandkoming van het Wmo-beleid?*

4. Prestatievelden

In dit hoofdstuk worden de negen prestatievelden beschreven. Van elk prestatieveld wordt een globale omschrijving gegeven en vervolgens de Kamper doelstellingen verwoord. Na een korte beschrijving van vastgesteld beleid en uitvoering worden de knelpunten benoemd en de eventuele actiepunten. Beleid en actiepunten die al zijn vastgesteld worden, omwille van de leesbaarheid, genoemd in bijlage 1 van dit beleidsplan. Bij elk prestatieveld wordt tenslotte in een kader aangegeven welke benchmarkvragen er zullen worden beantwoord.

4.1 Sociale samenhang en leefbaarheid

4.1.1 Omschrijving

Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om thuis (of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) voorzieningen op het gebied van zorg, welzijn en dienstverlening.

Om een leefbare woonomgeving zodanig te maken dat het de sociale samenhang bevordert, kent dit prestatieveld twee belangrijke uitgangspunten.

Ten eerste is de bevordering van sociale samenhang en leefbaarheid niet alleen een taak van de gemeente en door de gemeente gefinancierde professionele organisaties, maar is vooral afhankelijk van de inzet van de inwoners zelf. Een leefbare woonomgeving heeft geen vast format maar wordt bepaald door de bewoners zelf. De gemeente moet aansluiten bij initiatieven van bewoners of bevorderen dat bewoners initiatieven nemen. Dit om te zorgen dat voorzieningen aansluiten bij de wensen en behoeften van de inwoners.

Ten tweede wordt de sociale samenhang bevorderd door oplossingen te zoeken die niet voor specifieke doelgroepen gelden maar voor iedereen bruikbaar zijn. Dit zorgt ervoor dat mensen meer mogelijkheid hebben elkaar te ontmoeten.

Inzet op leefbaarheid en sociale samenhang vereist een omslag in aanpak van zowel gemeente als instellingen: van aanbod naar vraag en van categoriaal naar gebiedsgericht.

4.1.2. Doelstelling

Het doel is om de sociale samenhang en leefbaarheid in wijken en kernen te verbeteren. We willen dat iedereen met plezier woont en leeft in Kampen. We willen ook stimuleren dat mensen elkaar helpen omzien naar elkaar en verantwoordelijkheid nemen voor hun omgeving.

4.1.3 De praktijk in Kampen

In Kampen is al ingezet op het betrekken van inwoners bij het beheer van hun woon- en leefomgeving. Veelal is dit een betrokkenheid gericht op fysieke en veiligheidsaspecten. Bewoners hebben de mogelijkheid om zelf aan te geven waar problemen in de fysieke omgeving ontstaan via het Service Meldpunt. Er is fysiek wijkbeheer en wij hebben een wijkcoördinator voor de wijken en kernen. Wethouders hebben een eigen aandachtswijk en wordt er jaarlijks een wijkschouw gehouden.

In het kader van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) is samen met de inwoners van Zalk een dorpsplan opgesteld. Hierbij worden afspraken voor de korte en middenlange termijn gemaakt tussen dorp en gemeente over sociale, fysieke en economische ontwikkelingen. Het voornemen is om een dergelijk plan ook in andere kernen en wijken op te stellen. Bij de behandeling van de ontwikkelingsrichting van de structuurvisie Kampen is vastgelegd dat bij de (her)inrichting van wijken en kernen uitdrukkelijk aandacht moet zijn voor welzijn-, zorg- en dienstenvoorzieningen met multifunctioneel gebruik van accommodaties. Met de woningcorporaties worden prestatieafspraken gemaakt over de bevordering van de leefbaarheid in wijken en kernen. De inzet van de gemeente is om, samen met de corporaties, inhoud te geven aan gemeentelijke beleidsdoelen die onder andere in dit beleidsplan genoemd worden. Het gaat dan onder andere om de huisvesting van bijzondere doelgroepen en het beheer van de openbare ruimte. Wij zien voor de gemeente ook een rol om mede zorg te dragen bij het realiseren van voorzieningen die een bijdrage leveren aan een lokale samenleving waar mensen met en zonder beperking dicht bij huis zorg en dienstverlening kunnen ontvangen. Daarom hebben wij een stimulerende rol gespeeld bij de realisatie van de Zorgboulevard 1 en de realisatie van een cluster van woningen waar begeleid wonen mogelijk is. Wij zullen deze rol, daar waar mogelijk, verder inhoud blijven geven. Zorgboulevard II, verbetering van de infrastructuur van de eerste lijnszorg en verdere uitbouw van begeleid wonen, zullen ter hand genomen worden.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Lokaal woonplan met aandacht voor woningbouw voor diverse doelgroepen
- Ontwikkelingsrichting structuurvisie met aandacht voor voorzieningen bij her- en nieuwbouwplannen
- Dorpsplan plus in Zalk
- Onderzoeken naar zorg- en welzijnsdiensten in de kern (ILG) uit te voeren in 2009
- Buurt, onderwijs, sport projecten (BOS)
- Lokaal gezondheidsbeleid 2007-2011 '... van lijf en leden II'.

4.1.4 Knelpunten

Wijkaanpak

Om te weten te komen wat nodig is om mensen binnen een wijk of kern optimaal te kunnen laten functioneren, is een wijkaanpak nodig. Vanuit een wijkaanpak worden problemen of oplossingen signaleerd en opgepakt. Sommige wijken en kernen zijn daar beter in dan anderen. Wij moeten onderzoeken wat nodig is om bewoners van wijken en kernen meer te activeren en te betrekken bij hun woonomgeving. De huidige focus van wijkbeheer is vooral gericht op fysieke elementen in de wijken en kernen. In Zalk wordt met het dorpsplan een vorm van wijkaanpak uitgevoerd dat zich zowel op de sociale als op fysieke en veiligheidselementen richt. Voor de andere wijken en kernen in Kampen is dit niet geregeld.

Bij het vormgeven van de wijkaanpak is integrale samenwerking noodzakelijk. Integrale samenwerking tussen gemeentelijke diensten maar ook met maatschappelijke instellingen.

Wijkanalyse

Behoeften, wensen en problemen van mensen uiteten zich vaak op wijkniveau. Om te weten wat er speelt in wijken is het nodig dat de wijken en kernen in kaart gebracht worden. Het gaat hierbij om

zowel een objectieve als een subjectieve registratie. De wijkanalyses zoals opgesteld bij het woonbehoefteonderzoek geven een goed beeld van de objectieve zaken. Buurtpanels geven een start aan de inventarisatie van de subjectieve gegevens. Het uitvoeren van periodieke wijkanalyses biedt een monitoringmogelijkheid om beleid te behouden of aan te passen.

Kampen kent een hoog voorzieningenniveau. Met de wijkanalyse willen wij een duidelijk beeld krijgen van de voorzieningen. Ook willen wij met de wijkanalyse regie voeren om integrale samenwerking te bevorderen met het oogmerk om de producten en diensten goed op de inwoners af te kunnen stemmen.

Welzijnsorganisaties

Een groot knelpunt voor ons is het ontbreken van een goede, creatieve en initiatiefrijke algemene welzijnsorganisatie. Diverse instellingen zijn actief op onderdelen van het welzijnsterrein. Al deze onderdelen lopen goed maar los van elkaar. Op een aantal onderdelen wordt momenteel onvoldoende inzet gepleegd, bijvoorbeeld het opbouwwerk, kindwerk en buurtwerk. De ondersteuning van de verschillende doelgroepen is versnipperd (allochtonen, ouderen, vrijwilligers en jongeren). Voor de toekomst zoeken wij naar meer samenhang en een integrale benadering op wijk- en buurniveau. In 2009 zal de gemeente starten met een traject naar "beleidsgestuurde contractfinanciering". Bij deze subsidiesystematiek zal een beroep gedaan worden op instellingen om met creatieve uitvoeringsplannen te komen die bijdragen de door de raad vastgestelde beleidsdoelen te bereiken. Wij zullen in dit traject inzichtelijk maken welke rol wij zelf willen en kunnen vervullen en wat wij van onze maatschappelijke partners verwachten.

Initiatieven bewoners

Vanuit inwoners komen regelmatig initiatieven om iets te doen voor de wijk, kern of bepaalde doelgroep. Veel initiatieven lopen uiteindelijk vast op grote hoeveelheden regels waaraan voldaan moet worden en het gebrek aan ondersteuning. Voor de Wmo is meedoen het belangrijkste doel. Inwoners moeten gestimuleerd worden om mee te doen. Initiatieven die daaraan bijdragen moeten juist ondersteund worden en in samenhang ontwikkeld worden. Dit is geen taak voor onszelf maar voor een welzijnsorganisatie. Wij kunnen wel een (wijk)budget beschikbaar stellen en een organisatie opdracht geven initiatieven te ondersteunen.

4.1.5 Actiepunten

1. *Het formuleren van een wijkgerichte aanpak voor de gemeente Kampen gericht op fysieke, sociale en veiligheidsaspecten (2009);*
2. *Ontwikkelen van een model van wijkanalyse gebruik makend van de huidige objectieve en subjectieve analyses op wijkniveau, zoals de burgerpanels en het kwalitatief woningonderzoek (2009);*
3. *Het formuleren van beleid ten aanzien van de rol en positie van welzijnsinstellingen; welzijnsbeleid, inclusief subsidiebeleid (2009);*
4. *Ondersteuning van de wijkaanpak waar nodig, vrijwilligers in de wijk professioneel ondersteunen, wijkgericht werken van welzijnsinstellingen (2010);*
5. *Opstellen van 2 wijkontwikkelingsplannen per jaar in de wijken en kernen.*

Eerder geformuleerde actiepunten:

- We willen samen met bewoners van wijken en kernen wijkontwikkelingsplannen maken, analoog aan het dorpsplan plus in Zalk (programmabegroting 2009).
- In de Hanzewijk is een uitnodigend wijkontmoeting- en activiteitscentrum gepland voor de bewoners van Kampen-Noord (programmabegroting 2009).
- Voor een nieuw te bouwen Hoge Brink in Zalk worden voorbereidingen getroffen (programmabegroting 2009)
- Het Kulturhus in IJsselmuiden wordt in 2010 gerealiseerd (programmabegroting 2009)
- Zorgboulevard II wordt in 2010 gerealiseerd (programmabegroting 2009, ... van lijf en leden II)
- Opzet gezondheidscentra in Kulturhus in IJsselmuiden ondersteunen (... van lijf en leden II)
- Doorgaan met eenzaamheidsbestrijding onder ouderen ter voorkoming van depressie door middel van het uitvoeren van de projecten Galm, Seniorenvoorlichting, Luisterend Oor en De Buurtkamer (... van lijf en leden II)
- Ontwikkelen van een woonservicegebied in de Hanzewijk (... van lijf en leden II)

Benchmarkvraag

- *Onderneemt de gemeente activiteiten om het sociale klimaat en de leefbaarheid in wijken en buurten te bevorderen?*

4.2 Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien

4.2.1 Omschrijving

De wettelijke titel van dit prestatieveld is 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden'. Dit heeft betrekking op de in een gemeente wonende jeugdigen en, in voorkomende gevallen, hun ouders. Hierbij is sprake van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval zoals schooluitval of criminaliteit en waarvoor zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden.

4.2.2 Doelstelling

Het uiteindelijke doel is dat elk kind zich in een veilige en kansrijke omgeving kan ontwikkelen ter voorbereiding op zijn functioneren in de samenleving. Voor jeugdigen en hun ouders die ondersteuning nodig hebben, moet deze laagdrempelig beschikbaar zijn.

4.2.3 De praktijk in Kampen

Er is de laatste jaren veel aandacht besteed aan een goede structuur om uitvoering aan het jeugdbeleid te geven. Er is een procesmanager jeugdbeleid die met de partners in het veld integrale uitvoering en samenwerking tot stand brengt in de KANS-structuur. Door de samenvoeging van de peuterspeelzalen tot Stichting Samenspel wil de gemeente een professionele organisatie ondersteunen die een bijdrage levert aan de integrale benadering van jeugdigen.

Centrum Jeugd en Gezin

In 2011 moeten alle gemeenten minimaal 1 Centrum Jeugd en Gezin (CJG) gerealiseerd hebben. Het CJG moet een laagdrempelige voorziening voor opvoedvragen worden. Er wordt naar gestreefd om per 1 september 2009 één CJG in Kampen te openen. Een tweede CJG zal worden gerealiseerd in het Kulturhus in IJsselmuiden.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Beleidsnota "Kansen voor de Jeugd" in 2007 vastgesteld
- Masterplan Jeugdbeleid (uitvoeringsprogramma van 'Kansen voor de jeugd')
- Procesmanager jeugdbeleid
- Samenwerking tussen instellingen en gemeente in de Kansstructuur
- Nota lokaal gezondheidsbeleid '... van lijf en leden II'.
- Uitvoering leerplicht
- Alcoholmatigingsbeleid in 2007 vastgesteld

4.2.4 Knelpunten

De nota integraal jeugd beleid is in 2007 vastgesteld en is uitgewerkt in een masterplan jeugd. Daarmee worden de bestaande knelpunten op dit terrein beschreven.

4.2.5 Actiepunten

1. De actiepunten bij dit prestatieveld staan vermeld in de nota integraal jeugd beleid.

Eerder geformuleerde actiepunten:

- We willen de 13 professionele peuterspeelzalen met in totaal 585 kindplaatsen handhaven (programmabegroting 2009).
- Onze inzet is 100% bereik van de 0-4 jarigen door de Jeugdgezondheidszorg (programmabegroting 2009).
- We sluiten met 5 keten per jaar een gedragscode af (programmabegroting 2009).
- In 2010 is de succesvolle, in Zwolle ontwikkelde aanpak van de Loverboys problematiek in Kampen geïmplementeerd (programmabegroting 2009).
- Realiseren van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) (... van lijf en leden)

Benchmarkvragen:

- *Zijn er ketenafspraken met betrekking tot de preventieve ondersteuning jeugd?*
- *Biedt de gemeente faciliteiten bij opvoedingsondersteuning?*
- *Wat is het totaal aantal verzuimmeldingen in uw gemeente dat bekend is bij de leerplichtambtenaar?*
- *Actief verzuimbeleid.*
- *Het gebruik van opvoedingsondersteuning.*

4.3 Informatie, advies en cliëntondersteuning

4.3.1 Omschrijving

Dit prestatieveld, het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning, kan zowel een algemene als een individuele component hebben. Met 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen, zoals een individueel advies of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag.

Onder 'cliëntondersteuning' wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning betreft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) om de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Het kan informatie en advies, maar vooral ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen omvatten. Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet op kan lossen.

4.3.2 Doelstelling

Het doel is het realiseren van een heldere lokale informatie- en adviesstructuur en een structuur voor cliëntondersteuning.

4.3.3 De praktijk in Kampen

Kampen kent een divers aanbod van informatie, advies en cliëntondersteuning. Vanaf januari 2007 is er in het gemeentehuis een gemeentelijk Wmo-loket. Tot mei 2008 was dit ondergebracht bij het loket voor Werk en Inkomen. Door het realiseren van een eigen Wmo-loket, vanaf mei 2008, is er gekozen voor een grotere herkenbaarheid van de Wmo, ook fysiek. Hier kunnen inwoners informatie krijgen over de Wmo-voorzieningen. Met mensen die een verzoek voor een collectieve of individuele voorziening indienen worden direct afspraken gemaakt voor indicatiestelling. Naast het eigen Wmo-loket zijn er diverse gesubsidieerde instellingen die informatie, advies en cliëntondersteuning bieden zoals MEE, de seniorenvoorlichters van Stichting Welzijn Senioren, de ombudswinkel van Vrijwilligerscentrale Kampen en Stichting Cares. Met MEE hebben wij een samenwerkingsovereenkomst gesloten en met andere instellingen afspraken gemaakt binnen de subsidievoorwaarden.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Sinds 2008 is er een WMO-loket in het gemeentehuis gevestigd.
- Het steunpunt mantelzorg, ondergebracht bij de Vrijwilligers Centrale Kampen
- Lokaal gezondheidsbeleid '... van lijf en leden II'.

4.3.4 Knelpunten

Positie en rol van het loket

Verschillende keren zijn er uitspraken gedaan over de positie en rol van het Wmo-loket. Er was een tendens om een “breed” loket te realiseren. Een loket waar alle diensten en producten in het kader van de Wmo te verkrijgen moeten zijn. In de gesprekken met de instellingen die mede dit loket vorm moeten geven, hebben zij aangegeven dat er behoefte is aan een gemeentelijk loket waar deskundige gemeentelijke medewerkers inwoners te woord staan, de (zorg)vraag kunnen verhelderen en de ‘vraag achter de vraag’ kunnen achterhalen. De wijze waarop het loket zich moet ontwikkelen zal in 2009 ter hand worden genomen in samenspraak met instellingen, gemeenteraad en Wmo-adviesraad.

Informatievoorziening

Er is behoefte aan éénduidige, actuele en complete informatie over het aanbod van zorg- en welzijnsdiensten in Kampen; een sociale kaart.

Cliëntondersteuning

Cliëntondersteuning is een verantwoordelijkheid die door de Wmo bij ons komt te liggen. Wij voeren hier nog niet de regierol die wij in het kader van de Wmo moeten vervullen.

4.3.5 Actiepunten

1. *Ontwikkeling van een digitale balie zodat burgers en instellingen op een effectieve manier informatie kunnen inwinnen en uitwisselen (2010)*
2. *Kennisuitbreiding en verbreding van het huidige fysieke loket waardoor inwoners meteen de juiste en meest complete informatie krijgen (2010)*
3. *Beleid ontwikkelen ten aanzien van de toekomstige vorm en inhoud van het Wmo-loket (2009)*
4. *Ontwikkelen van een (digitale) sociale kaart of aansluiten bij bestaande sociale kaart (2009)*
5. *Invullen van de regiefunctie ten aanzien van cliëntondersteuning (2010)*

Eerder geformuleerde actiepunten:

- in het Wmo-beleidsplan nemen we een plan op om te komen tot een integraal werkend zorgloket (programmabegroting 2009).
- Ontwikkelen van een digitale sociale kaart (... van lijf en leden II)

Benchmarkvragen:

- *Welke Wmo-diensten worden aangeboden bij het gemeentelijk loket?*
- *Welke faciliteiten biedt of organiseert de gemeente op het terrein van cliëntondersteuning?*
- *Wat is het aantal informatie- en adviesaanvragen aan het loket?*
- *Wat is het aantal aanvragen van voorzieningen via het loket?*
- *Het gebruik van het loket voor cliëntondersteuning.*
- *Tevredenheid over informatie en advies bij het loket.*

4.4 Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

4.4.1 Omschrijving

Hoewel vrijwilligerswerk en mantelzorg naar inhoud en motivatie van de betrokkenen verschillen, zijn deze thema's voor de overzichtelijkheid van het aantal prestatievelden en het feit dat de overeenkomst gelegen is in de inzet voor de naasten, in één prestatieveld benoemd.

Mantelzorg

Mantelzorg kan omschreven worden als langdurende zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

Vrijwilligers

De vrijwillige inzet van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties), vormt een onmisbaar deel van de 'civil society'. Vrijwilligerswerk is ook bij uitstek het voertuig voor burgers om verantwoordelijkheid te nemen en niet alles van een ander of de overheid te verwachten. Met zijn vrijwillige inzet is de burger niet slechts consument van publieke diensten, maar levert hij actief een bijdrage. Hij geeft niet alleen zijn eigen 'meedoen' vorm, maar draagt ook bij aan het 'meedoen' van anderen.

4.4.2 Doelstelling

Mantelzorg

De algemene doelstelling is dat overbelasting van de mantelzorger wordt voorkomen. Hierdoor kan de mantelzorger de zorgtaken blijven uitvoeren, kan de zorgontvanger de zorg krijgen van diegene waarvan hij die het liefste krijgt en blijft de zorg betaalbaar.

Vrijwilligers

Het uiteindelijke doel is om het aantal vrijwilligers te vergroten en het ondersteuningsaanbod te verbeteren.

4.4.3 De praktijk in Kampen

Mantelzorgers

Vanaf 2008 behoort de financiering van het Steunpunt Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg tot de verantwoordelijkheid van de gemeente. Wij hebben besloten om de omvang van het Steunpunt te handhaven maar de locatie en de verantwoordelijkheid onder te brengen bij de Vrijwilligerscentrale Kampen aan de Vloeddijk. Naast informatie, advies en ondersteuning aan mantelzorgers vervult het steunpunt ook een rol in het organiseren van vrijwillige thuiszorg ten behoeve van de mantelzorgers.

Vrijwilligers

In 2008 heeft de gemeenteraad de nota vrijwilligersbeleid vastgesteld. Hierin wordt veel aandacht besteed aan het versterken van vrijwilligerswerk in Kampen met daarin een centrale rol voor de

Vrijwilligerscentrale Kampen. Het aantal vrijwilligers in Kampen is hoog in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Steunpunt Mantelzorg bij de Vrijwilligers Centrale Kampen.
- Nota vrijwilligerswerkbeleid 'Gebundelde Krachten'.

4.4.4 Knelpunten

Mantelzorgers

De doelgroep mantelzorgers is onvoldoende in beeld. Veel mensen herkennen zich niet in de term mantelzorger en maken daardoor ook geen gebruik van het ondersteuningsaanbod. Hierdoor is er onvoldoende zicht op de totale groep mantelzorgers en hun specifieke ondersteuningsvragen. Mantelzorgers ervaren een hoge drempel om hulp te vragen. Vooral allochtone mantelzorgers vormen een moeilijk bereikbare groep.

Vrijwilligers

De samenleving doet steeds meer een beroep op mensen om een bijdrage te leveren. Mensen moeten meer en langer werken waardoor de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te doen worden beperkt. Door ontgroening van de samenleving vergrijst ook de vrijwilliger.

4.4.5 Actiepunten

1. *Het formuleren van mantelzorgbeleid met daarin aandacht voor de behoefte van bijzondere doelgroepen zoals de allochtone mantelzorger en de jonge mantelzorgers. (2010).*
2. *De actiepunten voor het vrijwilligersbeleid staan vermeld in de nota vrijwilligersbeleid 'Gebundelde krachten'.*

Eerder geformuleerde actiepunten mantelzorg:

- Het aantal bekende mantelzorgers verhogen van 350 in 2009 naar 455 in 2012 (programmabegroting 2009)
- Instandhouding van het Steunpunt Mantelzorg en Vrijwillige Thuiszorg.

Eerder geformuleerde actiepunten vrijwilligersbeleid:

- We gaan meetindicatoren ontwikkelen voor het monitoren van vrijwillige inzet met een nulmeting in 2008 (programmabegroting 2009)
- In 2009 worden er 3 vrijwilligersmarkten georganiseerd. Vanaf 2010 zijn dat 4 per jaar (programmabegroting 2009).
- We beogen 250 vrijwilligersbemiddelingen per jaar (programmabegroting 2009).
- Aan de Kamper vrijwilligersverzekeringsspolis nemen 50 organisaties deel (programmabegroting 2009).
- Er is voortaan de jaarlijkse beursvloer Tohopesate.
- De klankbordgroep vrijwilligersbeleid (Kamper Comité) houden we in stand (Gebundelde krachten 2008).
- We houden het aantal vrijwilligers op peil met een algemeen aanbod aan opleidingen en cursussen voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties (Gebundelde krachten 2008).
- We stimuleren de ontwikkeling van vrijwilligersbeleid door verenigingen en organisaties en gaan verder met het formuleren van vrijwilligersbeleid in de gemeentelijke organisatie (Gebundelde krachten 2008).
- We blijven aandacht besteden aan de positie en bijdrage van vrijwilligers aan de lokale samenleving en borgen het vrijwilligersbeleid in Wmo-beleid. (Gebundelde krachten 2008).
- De gemeente stimuleert de makelaarsrol van de Vrijwilligers Centrale Kampen (VCK) in het realiseren van de maatschappelijke stage. (Gebundelde krachten 2008).
- De gemeente zal bewaken dat in de nieuwe beleidsperiode vrijwilligers vertegenwoordigd blijven in de Wmo-adviesraad. (Gebundelde krachten 2008).
- De gemeente draagt zorg voor een meerjarige subsidiering van de VCK en formuleert resultaatafspraken (Gebundelde krachten 2008).
- Vrijwilligers blijven een klantgroep in het educatieaanbod van Deltion en onderdeel van het beleid voor volwasseneducatie van de gemeente Kampen (Gebundelde krachten 2008).

Benchmarkvragen:

- *Is er voor de gemeente een steunpunt mantelzorg?*
- *Biedt de gemeente ondersteuning en/of faciliteiten voor mantelzorgers?*
- *Biedt de gemeente ondersteuning en/of faciliteiten voor vrijwilligers in de zorg en voor overige vrijwilligers?*

4.5 Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer

4.5.1 Omschrijving

Voluit gaat het hier om het 'bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en over het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem'.

In dit het prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente behoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin behoeft de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het is wel belangrijk dat er bij het ontwikkelen van deze maatregelen nagedacht wordt over het gebruik door deze groepen, zodat niet achteraf blijkt dat zij bij het gebruik daarvan buiten de boot vallen. Het van te voren nadenken over de gebruiksmogelijkheden voor mensen met beperkingen noemen we 'inclusief beleid'. Inclusief beleid is beleid, waarbij in alle fasen van een beleidscyclus rekening wordt gehouden met verschillen tussen mensen en dan met name met de verschillen tussen mensen met en zonder beperkingen. Het gaat hier om een breed scala van maatregelen. Wat betreft de deelname aan het maatschappelijk verkeer kan gedacht worden aan de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten zoals leeszalen, het gemeentehuis, etc. De deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer zal bevorderd worden als zij zich met hun rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten. Maar ook het organiseren van activiteiten met een sociaal-recreatief of sportief karakter, zodat ook specifieke doelgroepen daaraan kunnen deelnemen, is een goed voorbeeld.

Bij participatie in de samenleving gaat het om de mogelijkheden tot deelname aan alle aspecten van de samenleving. Deze participatie zal gelden voor alle mensen inclusief de doelgroep; mensen met zichtbare en onzichtbare beperkingen.

4.5.2 Doelstelling

Het uiteindelijke doel is om een collectief aanbod van activiteiten, diensten en voorzieningen te realiseren waardoor mensen met een beperking zo lang mogelijk en zoveel mogelijk zelfstandig kunnen participeren in en zich onderdeel voelen van de samenleving.

4.5.3 De praktijk in Kampen

Bij het maken van prestatieafspraken met woningcorporaties vragen wij expliciet aandacht voor de inrichting van woningen en openbare ruimte voor mensen met een beperking. Bij veel beleidsvoornemens vragen wij betrokkenen, via vertegenwoordigers van de doelgroepen zoals de Wmo-adviesraad, het gehandicaptenoverleg en ouderenbonden, hun visie te geven.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Nota lokaal gezondheidsbeleid '... van lijf en leden II'.

4.5.4 Knelpunten

Samenwerking

Om tot een goed aanbod van collectieve voorzieningen te komen is het noodzaak om met aanbieders van deze voorzieningen tot samenwerking te komen. In de nota lokaal gezondheidsbeleid is al vastgesteld dat er jaarlijks met de zorgaanbieders in overleg zal worden getreden om de vraag en het aanbod te bespreken. Met aanbieders van recreatieve en welzijnsactiviteiten is er geen regulier gezamenlijk overleg over vraag en aanbod.

Ouderenbeleid

In Kampen is veel aandacht voor ouderen. Er is echter nooit specifiek beleid vastgesteld. In het licht van de Wmo vormen ouderen een specifiek aandachtspunt. De verwachting is immers dat door vergrijzing er een grotere vraag zal ontstaan naar Wmo-diensten en aanbod.

Bezuinigingen Awbz ondersteunende begeleiding

In 2009 zal de vraag naar gemeentelijke voorzieningen om maatschappelijk te participeren toenemen. In 2009 zal een deel van de cliënten die ondersteunende begeleiding vanuit de Awbz ontvangt deze begeleiding niet meer krijgen. Hierdoor zal de vraag naar gemeentelijke voorzieningen om maatschappelijk te participeren toenemen. In tegenstelling tot de hulp bij het huishouden heeft de gemeente geen wettelijke verplichting om de Awbz-zorg over te nemen. Bij het opstellen van deze nota is nog onbekend welke cliënten het betreft en wel Awbz-aanbod verdwijnt. Voor cliënten die op psychosociale grondslag ondersteunende begeleiding ontvingen heeft de raad in januari 2009 tot een tijdelijk oplossing besloten.

4.5.5 Actiepunten

1. *Jaarlijks overleg met de aanbieders van voorzieningen over inclusief beleid.*
2. *Formuleren van ouderenbeleid (2009).*
3. *Beleid ontwikkelen om gevolgen Awbz-bezuinigingen op te vangen.*

Benchmarkvragen:

- *Betrekt de gemeente in het beleid voor kwetsbare groepen ook andere onderdelen zoals werk en inkomen, ruimtelijke ordening?*
- *Heeft de gemeente de vraag naar collectieve voorzieningen vanuit kwetsbare groepen in kaart gebracht?*

4.6 Verstrekken van voorzieningen

4.6.1 Omschrijving

Dit prestatieveld beschrijft het onderdeel van maatschappelijke ondersteuning dat zich richt op individuele mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Dat individuele gebruikskarakter van de voorziening betekent niet dat de gemeente het verlenen van die voorziening niet op collectieve wijze kan vorm geven. Of men 'toegang' heeft tot een dergelijke voorziening hangt echter altijd af van de individuele kenmerken van de persoon met een beperking.

4.6.2 Doelstelling

Het doel is om inwoners met een beperking voor wie de collectief aangeboden voorzieningen onvoldoende ondersteuning bieden te helpen met een individuele voorziening

4.6.3 De praktijk in Kampen

Het vroegere WVG-beleid ten aanzien van de verstrekking van voorzieningen is gehandhaafd. Sinds 2007 verstrekt de gemeente ook de voorziening hulp bij het huishouden. Met het uitvoeren van deze nieuwe regeling stuiten wij op aanloopproblemen waar ook de raad zich zorgen over maakt. Maandelijks wordt de commissie inwoners door de wethouder op de hoogte gesteld over de stand van zaken. De gebruikers van de individuele voorzieningen hebben in 2007 de gemeente Kampen een ruim voldoende gegeven.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning
- Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning
- Verstrekkingenboek

4.6.4 Knelpunten

Ondersteunende begeleiding

De Awbz-functie ondersteunende begeleiding voor mensen met een psychosociale problematiek is in 2009 overgeheveld naar de gemeentelijke verantwoordelijkheid.

4.6.5 Actiepunten

1. *Vorbereiding voor overgang Awbz-functie ondersteunende begeleiding (2009).*

Eerder geformuleerde actiepunten:

- Vanuit de benchmarkgegevens van SGBO kunnen we in 2009 meerdere effectindicatoren gaan benoemen (programmabegroting 2009)

Benchmarkvragen:

- *Voor welke individuele voorzieningen geldt een eigen bijdrage?*
- *Hoe bepaalt de gemeente het bedrag dat als eigen bijdrage per persoon gevraagd wordt?*
- *In hoeverre heeft de gemeente de hulp bij het huishouden afgestemd met zorgfuncties in het kader van de Awbz?*
- *Kan de intake voor verschillende voorzieningen in 1x plaatsvinden?*
- *Wat is het aandeel (percentage) natura, respectievelijk PGB-verstrekingen?*
- *Tevredenheid over de toegekende individuele voorzieningen.*

4.7 Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang

4.7.1 Omschrijving

Maatschappelijke opvang

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Vrouwenopvang

Onder vrouwenopvang wordt begrepen het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld. Ook het beleid ter bestrijding van huiselijk geweld valt onder dit prestatieveld.

4.7.2 Doelstelling

Maatschappelijke opvang

Het uiteindelijke doel is het tegengaan en voorkomen van dak- en thuisloosheid in Kampen en voor diegene, die dit toch tijdelijk worden, een adequate voorziening aan te bieden.

Vrouwenopvang

Het doel is om huiselijk geweld te bestrijden en te voorkomen.

4.7.3 De praktijk in Kampen

Maatschappelijke opvang

Sinds 2007 heeft Kampen een opvangvoorziening voor 8 Kamper dak- en thuislozen. De huidige voorziening is tijdelijk. In 2009 zal de tijdelijke voorziening verhuizen, in afwachting van een structurele voorziening die in 2010 gerealiseerd wordt aan de Werfweg. Dak- en thuislozen worden hier begeleid om terugval naar dakloosheid te voorkomen en de begeleiding is gericht op maatschappelijk herstel.

Vrouwenopvang

Samen met de centrumgemeente Zwolle en de regiogemeentes wordt in 2008 beleid over de uitvoering van de wet tijdelijk huisverbod gemaakt. De wet tijdelijk huisverbod biedt de burgemeester, in geval van dreigend huiselijk geweld, de mogelijkheid om tijdelijk een huisverbod aan de dader op te leggen. Dit is alleen effectief als vanaf dat moment ook hulpverlening beschikbaar is voor slachtoffer(s) en dader. Samen met de regiogemeentes wordt er gewerkt om te komen tot een goede uitvoering van de wet. Vanaf maart 2009 werkt de aanpak wet tijdelijk huisverbod in Kampen. In het kader van Zwolle Kampen Netwerkstad voeren we samen met de gemeente Zwolle in 2009 en 2010 een project uit om te komen tot een vroegtijdige signalering en aanpak van huiselijk geweld. Een aantal betrokken organisaties is gevraagd om, in samenwerking, een projectvoorstel in te dienen.

Stedelijk Kompas Zwolle

Met het Stedelijk Kompas van de Zwolle is een basis gelegd om de problematiek van dak en thuisloosheid voor de komende 5 jaar aan te pakken. Zwolle is de centrumgemeente Maatschappelijk Opvang in onze regio. In Zwolle zijn de regionale voorzieningen gesitueerd. Wel is met de regiogemeenten, waaronder Kampen, afgesproken dat er in het verlengde van het Stedelijk Kompas Zwolle een lokale vertaling wordt gemaakt met eigen doelstellingen in het kader van Maatschappelijke Opvang en OGGz. De doelen van het Stedelijk Kompas Zwolle hebben vooral betrekking op het terugdringen en voorkomen van dak- en thuisloosheid. Onder andere door het aanbieden van trajecten en het terugdringen van overlastgevend gedrag.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Nota lokaal gezondheidsbeleid '... van lijf en leden II'.
- In Kampen is in 2007 een (tijdelijke) voorziening voor Kamper dak- en thuislozen gerealiseerd.

4.7.4 Actiepunten

1. *Uitwerking van het stedelijk kompas Zwolle naar een lokaal kompas Kampen (2009).*

Eerder geformuleerde actiepunten

- Samen met Zwolle, regiogemeenten en organisaties en instellingen wordt gewerkt aan de verbetering van de aanpak van huiselijk geweld (programmabegroting 2009)
- We realiseren een structurele voorziening voor Kamper dak- en thuislozen in 2009/2010 (programmabegroting 2009, ... van lijf en leden II)
- We werken in 2009 het Stedelijk Kompas maatschappelijke opvang van de centrumgemeente Zwolle uit naar een lokale invullen (programmabegroting 2009)
- In 2008, 2009 en 2010 zal er een project preventie huiselijk geweld worden uitgevoerd.
- Opstellen van een plan van aanpak huiselijk geweld in kader van Zwolle Kampen Netwerkstad (... van lijf en leden II)
- Afsluiten van een samenwerkingsconvenant voorkomen huiselijk geweld in 2008 (... van lijf en leden II)
- Door vroegsignalering en hulp richting risicowijken en risicogroepen het aantal meldingen van huiselijk geweld verhogen (... van lijf en leden II)
- Regionaal ontwikkelen van een monitor om cijfers te krijgen over huiselijk geweld (... van lijf en leden II)

Benchmarkvragen:

- *Is er in de regio waartoe de gemeente behoort spreiding van voorzieningen (over de regio)?*
- *Welke activiteiten onderneemt de gemeente en/of regio waartoe de gemeente behoort om vrouwenopvang te bevorderen en om huiselijk geweld te voorkomen en tegen te gaan?*
- *Meldingen huiselijk geweld.*
- *Zijn er in de gemeente (of regio) voldoende plaatsen voor de maatschappelijke opvang of vrouwenopvang?*

4.8 Openbare geestelijke gezondheidszorg

4.8.1 Omschrijving

De definitie van openbare geestelijke gezondheidszorg luidt: 'alle activiteiten binnen de geestelijke gezondheidszorg, die doorgaans zonder vrijwillige of bewust geuite hulpvraag van de cliënt tot stand komen'. Cliënten van de geestelijke gezondheidszorg komen met de politie en/of de hulpverlening in contact, omdat zij overlast veroorzaken óf omdat zij een gevaar (lijken te) vormen voor zichzelf of voor hun omgeving.

Onder het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz) wordt verstaan:

- het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg;
- het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen
- het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

4.8.2 Doelstelling

Het doel is om voor iedereen in een kwetsbare positie een sluitende ondersteuningsaanbod te realiseren. Herstel en voorkomen van terugval staan hierbij voorop.

4.8.3 De praktijk in Kampen

Kampen heeft ten aanzien van dit prestatieveld een voortrekkersrol. De bekende containerwoningen en de inzet van de coördinator moeilijk plaatsbaren hebben landelijk navolging gekregen. Ook investeren wij extra in de inzet van een psychiatrisch verpleegkundige door het team VIA (Vangnet, Informatie en Advies). De inzet wordt ook bemoeizorg genoemd. De bemoeizorgers vormen samen met de corporaties, politie en andere betrokken organisaties het Beleids Overleg Moeilijk Plaatsbaren (BOMP). In het BOMP wordt op basis van individuele casuïstiek de aanpak afgestemd.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Kampen voert aanvullend beleid op het beleid van centrumgemeente Zwolle door aanvullende subsidiering van bemoeizorg door het team VIA (Vangnet, Informatie en Advies) en de Coördinator Moeilijk Plaatsbaren.

4.8.4 Knelpunten

Sluitend woon- en zorgaanbod

Alhoewel er in Kampen relatief veel aandacht is voor de OGGz-doelgroep, inclusief de dak- en thuislozen, missen wij en de zorginstellingen een goed sluitend aanbod van woon- en zorgvoorzieningen. Samen met RIBW en andere partners uit het BOMP zal onderzocht worden in

hoeverre onder andere begeleid wonen trajecten een bijdrage kunnen leveren aan het terugdringen en voorkomen van dak- en thuisloosheid.

4.8.5 Actiepunten

1. *Realiseren van een sluitend aanbod van woon- en zorgvoorzieningen voor de OGGz-doelgroep.*

Eerder geformuleerde actiepunten:

- Lokale uitwerking van het Stedelijk Kompas Zwolle in 2009 (programmabegroting 2009)

Benchmarkvragen:

- *Voert de gemeente de regie over de OGGz?*
- *Zijn er prestatieafspraken OGGz tussen de gemeente en de centrumgemeente?*
- *Zijn er ketenafspraken met betrekking tot de OGGz?*
- *Welke activiteiten onderneemt de gemeente en/of de regio om de OGGz te bevorderen en om dak- en thuisloosheid tegen te gaan?*

4.9 Verslavingsbeleid

4.9.1 Omschrijving

Ambulante verslavingszorg doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van bestrijding van overlast door verslaving.

4.9.2 Doelstelling

Het doel is om verslaving te voorkomen en een sluitend ondersteuningsaanbod voor mensen met een verslaving te realiseren.

4.9.3 De praktijk in Kampen

Kampen maakt voornamelijk gebruik van de voorzieningen in de centrumgemeente Zwolle. Ten aanzien van een aantal preventieve activiteiten, met name gericht op preventie onder jongeren, hebben wij een eigen aanbod zoals verwoordt in het integraal jeugdbeleid. Sinds 2008 heeft Kampen een procesmanager alcohol en drugs. De procesmanager heeft een regiefunctie bij de aanpak van handel en gebruik van drugs en alcoholmisbruik.

Wat is al beleid en uitvoering

- Lokaal gezondheidsbeleid
- Alcoholmatigingsbeleid, vastgesteld in 2007

4.9.4 Knelpunten

Knelpunten in het verslavingsbeleid zullen worden geïnterviewd bij het opstellen van de lokale vertaling van het Stedelijk Kompas van de regiogemeente Zwolle.

Benchmarkvragen:

- *Welke activiteiten biedt de gemeente en/of regio waartoe de gemeente behoort op het terrein van verslavingsbeleid?*
- *Welke ondersteuning en/of faciliteiten biedt de gemeente en/of regio voor de maatschappelijke zorg voor verslaafden en voor de beperking van de overlast door verslaving?*

5. Planning en controle

5.1 Beleidscyclus

Het Wmo-beleidsplan wordt vastgesteld voor de periode 2009-2011. Het Wmo-beleid moet in principe leidend zijn voor het formuleren van deelbeleid zoals jeugdbeleid, vrijwilligersbeleid en ouderenbeleid. Dit deelbeleid moet passen binnen de missie, visie en doelstellingen die gelden voor de Maatschappelijke Ondersteuning. Dit eerste beleidsplan is een aanzet om het al bestaande deelbeleid met elkaar te verbinden. Veel vastgesteld beleid dat onder de invloedssfeer van de Wmo valt, kent een beleidsperiode tot en met 2011 of 2012:

- lokaal gezondheidsbeleid 2007-2011
- Integraal Jeugdbeleid 2008-2012
- Vrijwilligersbeleid 2008-2011
- Integratiebeleid 2008-2012

Het ligt dan ook voor de hand om alvorens deelbeleid te herformuleren de algemene kaders en doelstellingen voor 2012-2016 te bepalen door het vaststellen in 2011 van het tweede Wmo-beleidsplan.

5.2 SGBO benchmark Wmo

Kampen neemt in ieder geval in 2008 en 2009 deel aan de uitgebreide benchmark die wordt uitgevoerd door de SGBO, onderdeel van de BMC-groep. In 2007 hebben 200 gemeenten deelgenomen aan de benchmark Wmo.

Het doel van de benchmark is drieledig:

- leren van elkaar
- verbeteren door vergelijken
- bieden van instrumenten voor horizontale verantwoording

De basisvragenlijst van de SGBO heeft een Wmo-breed karakter. Alle negen prestatievelden komen op hoofdlijnen aan bod. Centraal staan de Wmo-doelen 'samenhang in beleid' en 'meedoen in de maatschappij'. Naast beleid, organisatie en uitvoering richt de benchmark zich ook op het sturen van effecten van beleid.

Naast de basisbenchmark zullen de volgende verdiepende deelonderwerpen worden betrokken in de uitgebreide benchmark:

- aantallen en uitgaven individuele Wmo-voorzieningen
- mantelzorgbeleid
- vrijwilligersbeleid
- beleid op de prestatievelden 7,8 en 9
- leefbaarheid en sociale samenhang
- sturen op prestaties
- tevredenheidsonderzoeken voor cliënten, burgers en maatschappelijke organisaties

De resultaten van de benchmark zullen worden verwerkt in de jaarlijkse verantwoording die het college aan raad en burgers moet afleggen over de uitvoering van de Wmo.

De benchmark 2008 zal gebruikt worden als de nulmeting voor beleid.

Actiepunt

- Uitvoeren van de benchmark in 2009, 2010, 2011 en verder.

vastgesteld op 26 mrt 09

Meedoen! in Kampen

Beleidsplan Wmo

2009-2011

6. Evaluatie

Jaarlijks moet het college horizontale verantwoording afleggen aan de inwoners en de raad. Wij kiezen ervoor om bij de verantwoording vooral gebruik te maken van de SGB0 benchmark gegevens. Het jaar 2008 geeft dan de nulmeting die nodig is om de effecten van beleid te kunnen monitoren. Naar aanleiding van de benchmarkresultaten zal een evaluatie worden opgesteld over de voortgang van de Wmo in Kampen. Niet alleen de benchmark is hiervoor leidend maar ook de in dit beleidsplan geformuleerde doelen en actiepunten. Naar aanleiding van de evaluatie kan het college voorstellen doen tot aanpassing van beleid. De evaluatie en de eventuele voorstellen tot aanpassingen worden ter inspraak voorgelegd aan de Wmo-adviesraad en de burgers. De evaluatie en eventuele wijzigingsvoorstellen worden ter vaststelling aan de raad aangeboden.

7. Financiën

7.1 Bestaande middelen

Wmo-beleid is geen nieuw beleid. Het bestaat uit de samenvoeging van al bestaand beleid. Ook de financiën voor de uitvoering van het Wmo-beleid staan voor het grootste deel al langer op de gemeentebegroting vooral onder de hoofdfunctie 6, sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening. Veel gemeentelijk beleid, ook bij andere hoofdfuncties, heeft een relatie met Wmo-beleid. In de bouwstenennotitie is hier een overzicht van gemaakt. Om een beeld te geven van de omvang van de Wmo-middelen in 2008 een globale inventarisatie van de huidige middelen voor de uitvoering bij hoofdfunctie 6 (exclusief kosten gemeentelijke organisatie):

Oude welzijnsgelden:	€ 2.555.000
Jeugdgezondheidszorg:	€ 1.022.000
Hulp bij het huishouden:	€ 4.175.000
Voormalig W.v.g.-middelen:	€ 3.138.000

Totaal:	€ 10.890.000

Een totaaloverzicht van de middelen die aan de uitvoering van de Wmo en Wmo gerelateerd beleid worden uitgegeven vindt u in bijlage 2.

7.2 Nieuwe middelen

Voor de uitvoering van de actiepunten in dit Wmo-beleidsplan wordt vooral bestaande ambtelijke beleids capaciteit ingezet. Voor de realisatie van een aantal actiepunten is het noodzakelijk externe deskundigheid in te zetten.

	2009	2010	2011
Ontwikkelen en bijhouden digitale sociale kaart	€ 10.000	€ 2.000	€ 2.000
Benchmark SGBO		€ 18.000	€ 18.000
Ontwikkelen en bijhouden digitale balie	p.m	p.m	p.m
Wijkontwikkelingsplannen (€ 50.000 per wijk/kern)	€ 100.000*	€ 100.000	€ 100.000
Uitvoering communicatieplan	€ 25.000		
	-----	-----	-----
Totaal benodigde middelen	€ 35.000	€ 120.000	€ 120.000

* In 2009 zijn er middelen om dorpsontwikkelingsplannen in 2 kernen uit te voeren vanuit ILG-budget.

8. Communicatie

We willen een beroep doen op inwoners en maatschappelijke organisaties om aan het doel van de Wmo, 'meedoen', gestalte te geven. Communicatie over de uitgangspunten en doelen van het gemeentelijk beleid zijn voorwaarde om iedereen die nodig is op de hoogte te stellen en uit te nodigen.

8.1 Doelstelling

De belangrijkste doelstellingen voor de communicatie over het Wmo-beleid zijn:

- het informeren van mensen en organisaties over de Wmo
- het motiveren en activeren van mensen om mee te doen
- een goede interne communicatie

8.2 Externe communicatie

8.2.1 Doelgroep

De externe communicatie is gericht op:

- alle inwoners van de gemeente Kampen
- Wmo-cliënten
- specifieke doelgroepen zoals vermeld in het beleidsplan
- de pers
- uitvoerende organisaties en instellingen van Wmo-beleid
- overige maatschappelijke organisaties

8.2.2 Inhoud en middelen

Wmo-beleidsplan

Het Wmo-beleidsplan presenteren we op verschillende manieren. Het plan wordt integraal op de website van Kampen gepubliceerd. Participanten, die bij de totstandkoming van het plan betrokken zijn geweest, krijgen een hard-copy. Een folder is beschikbaar voor inwoners en andere geïnteresseerden. Deze folder bestaat uit een samenvatting met de speerpunten van beleid. De folders worden verspreid bij uitvoerende instellingen en het Wmo-loket. In de Brug en de eerstkomende huis aan huis te verspreiden Wmo-krant zal een samenvatting van het Wmo-beleid worden geplaatst.

Voortgangsrapportage

Jaarlijks zal een voortgangsrapportage worden gepubliceerd ten behoeve van de inwoners en belangstellenden en –hebbenden. Deze voortgangsrapportage wordt bekend gemaakt in de Brug en wordt beschikbaar gesteld via de website van de gemeente. Een papieren versie zal ter beschikking worden gesteld aan de Wmo-adviesraad voor een advies. Ook in de Wmo-krant wordt er aandacht besteed aan de voortgangsrapportage

Internet

Het is belangrijk dat de informatie op de website vindbaar is en wordt uitgebreid en geactualiseerd. Hiermee wordt inzicht gegeven in de voorzieningen, de spelregels en de procedures die gelden voor de Wmo. Ook zal op de website doorgelinkt worden naar andere Wmo-gerelateerde websites voor meer informatie.

Actiepunt

- Uitwerken communicatieplan (2009)

8.3 Interne communicatie

8.3.1 Doelgroep

De interne communicatie is gericht op:

- de gemeenteraad
- het college
- de medewerkers van de gemeente Kampen

8.3.2. Inhoud en middelen

Het Wmo-beleid raakt meerdere gemeentelijke beleidsvelden. Het is dus belangrijk om zowel bestuurlijk als ambtelijk de uitgangspunten en doelstellingen van de Wmo goed naar voren te brengen. Er zal gewezen worden op de informatie zoals die ook extern wordt verspreid. Via de nieuwsflits zal extra aandacht aan het Wmo-beleidsplan besteed worden. Via de website en intranet zal informatie over de Wmo makkelijk verkrijgbaar zijn.

9. Samenvatting

Missie

Kampen wil een gemeente zijn waar iedereen mag en kan meedoen aan de samenleving. Wij willen dat inwoners en organisaties zich uitgenodigd voelen om samen met ons hier inhoud aan te geven.

Visie

In de eerste plaats is iedereen zelf verantwoordelijk om deel te nemen aan de samenleving. Veel mensen kunnen zelf de benodigde ondersteuning regelen of inschakelen. In sommige gevallen doen zij hiervoor een beroep op hun omgeving. Dit vraagt dus ook van de omgeving de bereidheid om voor een ander klaar te staan. Kampen wil een gemeente zijn waar wordt omgezien naar elkaar. Een gemeente waar weerbaren ondersteuning bieden aan kwetsbaren.

De huidige participatiegraad in Kampen is hoog: het aantal vrijwilligers en de vrijwillige inzet door mensen in Kampen is boven het landelijk gemiddelde. Wij willen deze hoge participatiegraad behouden en versterken

Als iemand het niet alleen of met ondersteuning van zijn naasten redt, verleent de gemeente de noodzakelijke ondersteuning. Dit gebeurt in de vorm van collectieve ondersteuning waar alle inwoners – zorgvragers en mensen die hen ondersteunen – gebruik van kunnen maken. Aanvullend zorgt de gemeente voor een persoonsgerichte ondersteuning van kwetsbare personen en mensen met een beperking. Centraal in deze persoonsgerichte ondersteuning staat het wegnemen van belemmeringen voor maatschappelijke participatie waar deze persoon vanuit zijn/haar eigen mogelijkheden en ondanks de steun van hun omgeving geen oplossing voor kunnen vinden.

Wij zien een wijkgerichte benadering als een voorwaarde voor stevige en veerkrachtige wijken en kernen.

De gemeente wil komen tot integrale samenwerking op het gebied van wonen, welzijn en zorg en hier de regie voeren.

Prestatieveld 1, Sociale samenhang en leefbaarheid

Het doel is om de sociale samenhang en leefbaarheid in wijken en kernen te verbeteren. We willen dat iedereen met plezier woont en leeft in Kampen. We willen ook stimuleren dat mensen elkaar helpen en omzien naar elkaar en hun omgeving.

Actiepunt	Verantwoordelijkheid	Gereed	Financiën
1. Beleid vaststellen wijkgerichte aanpak	Raad	2009	Op te nemen in beleidsplan
2. Ontwikkelen model wijkanalyse	College	2009	Bestaand beleid
3. Welzijnsbeleid vaststellen	Raad	2009	Bestaande formatie
4. Ondersteuning wijkaanpak (onderdeel van 1)	College	2010	Onderdeel van 1
5. Wijkontwikkelingsplannen inclusief uitvoeringsbudget	College	jaarlijks 2 plannen	€ 100.000 per jaar vanaf 2010 (perspectiefnota)

Prestatieveld 2, Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien

Het uiteindelijke doel is dat elk kind zich in een veilige en kansrijke omgeving kan ontwikkelen ter voorbereiding op zijn functioneren in de samenleving. Voor jeugdigen en hun ouders die ondersteuning nodig hebben, moet deze laagdrempelig beschikbaar zijn.

De actiepunten bij dit prestatieveld staan in het Masterplan Jeugd, de uitwerking van het integraal jeugdbeleid.

Prestatieveld 3, Informatie, advies en cliëntondersteuning

Het doel is het realiseren van een heldere lokale informatie- en adviesstructuur en een structuur voor cliëntondersteuning.

Actiepunt	Verantwoordelijkheid	Gereed	Financiën
1. Ontwikkelen van een digitale balie	College	2010 in combinatie met e-loket	p.m
2. Kennisuitbreiding en verbreding huidige fysieke loket (onderdeel van 3)	College	2009	scholingsbudget en onderdeel van 3
3. Beleid vaststellen loketfunctie	Raad	2009	Op te nemen in beleidsplan
4. Ontwikkelen digitale sociale kaart	College	2009	€ 10.000 uit bestaand beleid
5. Vaststellen beleid cliëntondersteuning	Raad	2010	Op te nemen in beleidsplan

Prestatieveld 4, Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

De algemene doelstelling is dat overbelasting van de mantelzorger wordt voorkomen.

Hierdoor kan de mantelzorger de zorgtaken blijven uitvoeren, kan de zorgontvanger de zorg krijgen van diegene waarvan hij die het liefste krijgt en blijft de zorg betaalbaar.

Het uiteindelijke doel is om het aantal vrijwilligers te vergroten en het ondersteuningsaanbod te verbeteren.

Actiepunt	Verantwoordelijkheid	Gereed	Financiën
1. Vaststellen van mantelzorgbeleid	Raad	2010	Op te nemen in beleidsplan/bestaande middelen

Prestatieveld 5, Bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer

Het uiteindelijke doel is om een collectief aanbod van activiteiten en diensten te realiseren waardoor mensen met een beperking langer zelfstandig kunnen participeren in en zich onderdeel voelen van de samenleving.

Actiepunt	Verantwoordelijkheid	Gereed	Financiën
1. Periodiek overleg met aanbieders van voorzieningen over inclusief beleid	College	Vanaf 2009 jaarlijks	Bestaand beleid
2. Vaststellen ouderenbeleid	Raad	2009	Op te nemen in beleidsplan
3. Beleid ontwikkelen opvang bezuigingen Awbz ondersteunende begeleiding	Raad	2009	Op te nemen in beleidsplan

Prestatieveld 6, Verstrekken van voorzieningen

Het doel is om inwoners met een beperking voor wie de collectief aangeboden voorzieningen onvoldoende ondersteuning bieden te helpen met een individuele voorziening.

Actiepunt	Verantwoordelijkheid	Gereed	Financiën
1. Overgang Awbz-functie ondersteunende begeleiding.	College	2009	Over te hevelen rijksbudget

Prestatieveld 7, Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang

Het uiteindelijke doel is het tegengaan en voorkomen van dak- en thuisloosheid in Kampen en voor diegene die dit toch tijdelijk worden een adequate voorziening aan te bieden.

Het doel is om huishoudelijk geweld te bestrijden door vroegsignalering en preventie.

Actiepunt	Verantwoordelijkheid	Gereed	Financiën
1. Lokale uitwerking Stedelijk Kompas Zwolle	College	2009	Bestaand beleid

Prestatieveld 8, Openbare geestelijke gezondheidszorg

Het doel is om voor iedereen in een kwetsbare positie een sluitende ondersteuningsaanbod te realiseren. Herstel en voorkomen van terugval staan hierbij voorop.

Actiepunt	Verantwoordelijkheid	Gereed	Financiën
1. Realiseren van een sluitend aanbod van woon- en zorgvoorzieningen voor de OGGz-doelgroep.	College	2009	Bestaand beleid

Prestatieveld 9, Verslavingsbeleid

Het doel is om verslaving te voorkomen en een sluitend ondersteuningsaanbod voor mensen met een verslaving te realiseren.

Algemeen

Actiepunt	Verantwoordelijkheid	Gereed	Financiën
1. Deelname aan benchmark	College	Vanaf 2008 jaarlijks	€ 18.000 per jaar. Vanaf 2010 via perspectiefnota
2. Communicatie Wmo-beleid	College	2009	€ 25.000 eenmalig

WMO-TERMIJNAGENDA

JAAR	ACTIE	GEREED OP	ACTOR
2009	- Vaststellen Wmo-beleidsplan	1 ^e kwartaal	Raad
	- Opiniërende behandeling ouderenbeleid	2 ^e kwartaal	Raad
	- Communicatie Wmo-beleid	2 ^e kwartaal	College
	- Vaststellen beleid wijkgerichte aanpak	4 ^e kwartaal	Raad
	- Vaststellen model wijkanalyse	4 ^e kwartaal	College
	- Verbreding Wmo-loket	4 ^e kwartaal	College
	- Ontwikkelen digitale sociale kaart	4 ^e kwartaal	College
	- Vaststellen beleid ondersteunende begeleiding	4 ^e kwartaal	Raad
	- Vaststellen ouderenbeleid	4 ^e kwartaal	Raad
	- Lokale uitwerking stedelijk kompas Zwolle	4 ^e kwartaal	College
	- Realiseren van een sluiten aanbod van woon- en zorgvoorzieningen OGGz-doelgroep	4 ^e kwartaal	College
	2010	- Ontwikkelen digitale balie	1 ^e kwartaal
- Vaststellen mantelzorgbeleid		1 ^e kwartaal	Raad
- Vaststellen beleid informatie, advies en cliëntondersteuning		2 ^e kwartaal	Raad
2011	- Vaststellen Wmo-beleidsplan 2012-2016	4 ^e kwartaal	Raad
2012	- Vaststellen Lokaal gezondheidsbeleid 2012-2016	1 ^e kwartaal	Raad
	- Vaststellen Integratiebeleid 2012-2016	1 ^e kwartaal	Raad
	- Vaststellen integraal jeugdbeleid 2013-2016	4 ^e kwartaal	Raad
	- Vaststellen Vrijwilligersbeleid 2013-2016	4 ^e kwartaal	Raad
Jaarlijks	- Evaluatie en bijstelling Wmo-beleid	1 ^e kwartaal	Raad
	- Periodiek overleg zorgaanbieders over inclusief beleid	2 ^e kwartaal	College
	- Uitvoering 2 wijkontwikkelingsplannen	4 ^e kwartaal	College
	- Deelname benchmark Wmo	4 ^e kwartaal	College

Bijlage 1, Vastgesteld lokaal Wmo-beleid

Prestatieveld 1, Sociale samenhang en leefbaarheid

Wat zegt het raadsprogramma:

- Het gemeentebestuur betreft de burgers actief bij de lokale politiek. Zij hebben invloed op het beheer en de ontwikkeling van hun wijken en kernen.
- De leefomgeving van buurten, wijken en kernen wordt veiliger.
- De leefbaarheid in wijken en kernen wordt bevorderd. Op de eigen verantwoordelijkheid van wijkbewoners wordt een appel gedaan.
- Vanuit het streven naar concrete burgerparticipatie krijgen vertegenwoordigers van de wijken meer inspraak bij de inrichting van hun wijk.
- De leefbaarheid in kernen is belangrijk. Daarom worden kleinschalige bedrijfsactiviteiten daar bevorderd.
- Om de kosten van het sportaanbod te beheersen (efficiency), wordt het multifunctioneel gebruik van de sportcomplexen bevorderd. Hierdoor kan ook de relatie tussen sportvereniging, wijkbewoners en scholen verbeterd worden.
- De gemeente streeft naar een sociale infrastructuur die toegankelijk is voor alle burgers. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is het voorkomen van eenzaamheid onder mensen die aan huis zijn gebonden.
- In bestemmingsplannen van nieuwe wijken wordt rekening gehouden met bijzondere bebouwing.
- De deelname aan activiteiten die worden georganiseerd door buurt- en wijkverenigingen moet worden vergroot.
- Woningbouw voor diverse doelgroepen en leefgebieden wordt bevorderd.
- Ter bevordering van de leefbaarheid in de wijken en de kernen wordt het voorzieningsniveau daar in stand gehouden.

Wat zegt de programmabegroting 2009:

- We willen een sociale infrastructuur die toegankelijk is voor alle burgers.
- Een belangrijk aandachtspunt is het voorkomen van eenzaamheid onder mensen die aan huis gebonden zijn.
- De sociale infrastructuur is voldoende toegankelijk voor allochtonen.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Lokaal woonplan met aandacht voor woningbouw voor diverse doelgroepen
- Ontwikkelingsrichting structuurvisie met aandacht voor voorzieningen bij her- en nieuwbouwplannen
- Dorpsplan plus in Zalk
- Onderzoeken naar zorg- en welzijnsdiensten in de kern (ILG) uit te voeren in 2009
- Buurt, onderwijs, sport projecten (BOS)
- Lokaal gezondheidsbeleid 2007-2011 '... van lijf en leden II'.

Actiepunten:

- We willen samen met bewoners van wijken en kernen wijkontwikkelingsplannen maken, analoog aan het dorpsplan plus in Zalk (programmabegroting 2009).
- In de Hanzewijk is een uitnodigend wijkontmoeting- en activiteitencentrum gepland voor de bewoners van Kampen-Noord (programmabegroting 2009).
- Voor een nieuw te bouwen Hoge Brink in Zalk worden voorbereidingen getroffen (programmabegroting 2009)
- Het Kulturhus in IJsselmuiden wordt in 2010 gerealiseerd (programmabegroting 2009)
- Zorgboulevard II wordt in 2010 gerealiseerd (programmabegroting 2009, ... van lijf en leden II)
- Opzet gezondheidscentra in Kulturhus in IJsselmuiden ondersteunen (... van lijf en leden II)
- Doorgaan met eenzaamheidsbestrijding onder ouderen ter voorkoming van depressie door middel van het uitvoeren van de projecten Galm, Seniorenvoorlichting, Luisterend Oor en De Buurtkamer (... van lijf en leden II)
- Ontwikkelen van een woonservicegebied in de Hanzewijk (... van lijf en leden II)

Prestatieveld 2, Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien

Wat zegt het raadsprogramma:

- Het jeugdbeleid wordt meer doelgroepgericht vormgegeven. Dit betekent onder andere dat er voldoende diversiteit in aanbod moet zijn voor wat betreft de preventie en hulpverlening.
- Het jongerenwerk moet worden afgestemd op de actuele ontwikkelingen.
- De bescherming van jongeren moet bevorderd worden.
- Gezondheidsachterstanden en voortijdig schoolverlaten moeten worden voorkomen.
- Er wordt een integraal zorgaanbod gerealiseerd om ouders te ondersteunen bij de opvoeding.
- Er wordt beleid ontwikkeld ter voorkoming van diverse verslavingen
- De samenwerking tussen de ketenpartners wordt bevorderd

Wat zegt de programmabegroting 2009:

- Er moet voldoende diversiteit in aanbod zijn voor wat betreft preventie en hulpverlening
- De gemeente wil het aantal buurtketen terugdringen en de commerciële keten sluiten. Met de overblijvende keten wordt een gedragscode afgesproken.
- Voor tieners 10-16 jaar moeten als alternatief voor ketenbezoek aantrekkelijke voorzieningen worden gerealiseerd.
- Door professionalisering van de peuterspeelzalen in de Stichting Samenspel wordt een bijdrage geleverd aan de preventie bij problemen met opvoeden.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Beleidsnota "Kansen voor de Jeugd" in 2007 vastgesteld
- Masterplan Jeugdbeleid (uitvoeringsprogramma van 'Kansen voor de jeugd')
- Procesmanager jeugdbeleid
- Samenwerking tussen instellingen en gemeente in de Kansstructuur
- Nota lokaal gezondheidsbeleid '... van lijf en leden II'.
- Uitvoering leerplicht
- Alcoholmatigingsbeleid in 2007 vastgesteld

Eerder geformuleerde actiepunten:

- We willen de 13 professionele peuterspeelzalen met in totaal 585 kindplaatsen handhaven (programmabegroting 2009).
- Onze inzet is 100% bereik van de 0-4 jarigen door de Jeugdgezondheidszorg (programmabegroting 2009).
- We sluiten met 5 keten per jaar een gedragscode af (programmabegroting 2009).
- In 2010 is de succesvolle, in Zwolle ontwikkelde aanpak van de Loverboys problematiek in Kampen geïmplementeerd (programmabegroting 2009).
- Realiseren van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) (... van lijf en leden)

Prestatieveld 3, Informatie, advies en clientondersteuning

Wat zegt het raadsprogramma:

- Er wordt gestreefd naar een hoogwaardig zorgloket (1-loket-gedachte). De gemeente is verantwoordelijk voor dit loket.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Sinds 2008 is er een WMO-loket in het gemeentehuis gevestigd.
- Het steunpunt mantelzorg, ondergebracht bij de Vrijwilligers Centrale Kampen
- Lokaal gezondheidsbeleid '... van lijf en leden II'.

Eerder geformuleerde actiepunten:

- in het Wmo-beleidsplan nemen we een plan op om te komen tot een integraal werkend zorgloket (programmabegroting 2009).
- Ontwikkelen van een digitale sociale kaart (... van lijf en leden II)

Prestatieveld 4, Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

Wat zegt het raadsprogramma:

- Vrijwilligers worden actief ondersteund

Wat is al beleid en uitvoering:

- Steunpunt Mantelzorg bij de Vrijwilligers Centrale Kampen.
- Nota vrijwilligerswerkbeleid 'Gebundelde Krachten'.

Eerder geformuleerde actiepunten mantelzorg:

- Het aantal bekende mantelzorgers verhogen van 350 in 2009 naar 455 in 2012 (programmabegroting 2009)
- Instandhouding van het Steunpunt Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg.

Eerder geformuleerde actiepunten vrijwilligersbeleid:

- We gaan meetindicatoren ontwikkelen voor het monitoren van vrijwillige inzet met een nulmeting in 2008 (programmabegroting 2009)

- In 2009 worden er 3 vrijwilligersmarkten georganiseerd. Vanaf 2010 zijn er dat 4 per jaar (programmabegroting 2009).
- We beogen 250 vrijwilligersbemiddelingen per jaar (programmabegroting 2009).
- Aan de Kamper vrijwilligersverzekeringsspolis nemen 50 organisaties deel (programmabegroting 2009).
- Er is voortaan de jaarlijkse beursvloer Tohopesate.
- De klankbordgroep vrijwilligersbeleid (Kamper Comité) houden we in stand (Gebundelde krachten 2008).
- We houden het aantal vrijwilligers op peil met een algemeen aanbod aan opleidingen en cursussen voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties (Gebundelde krachten 2008).
- We stimuleren de ontwikkeling van vrijwilligersbeleid door verenigingen en organisaties en gaan verder met het formuleren van vrijwilligersbeleid in de gemeentelijke organisatie (Gebundelde krachten 2008).
- We blijven aandacht besteden aan de positie en bijdrage van vrijwilligers aan de lokale samenleving en borgen het vrijwilligersbeleid in Wmo-beleid. (Gebundelde krachten 2008).
- De gemeente stimuleert de makelaarsrol van de Vrijwilligers Centrale Kampen (VCK) in het realiseren van de maatschappelijke stage. (Gebundelde krachten 2008).
- De gemeente zal bewaken dat in de nieuwe beleidsperiode vrijwilligers vertegenwoordigd blijven in de Wmo-adviesraad. (Gebundelde krachten 2008).
- De gemeente draagt zorg voor een meerjarige subsidiering van de VCK en formuleert resultaatafspraken (Gebundelde krachten 2008).
- Vrijwilligers blijven een klantgroep in het educatieaanbod van Deltion en onderdeel van het beleid voor volwasseneducatie van de gemeente Kampen (Gebundelde krachten 2008).

Prestatieveld 5, Deelname aan het maatschappelijk verkeer

Wat zegt het raadsprogramma:

- Het is belangrijk dat er zoveel mogelijk mensen deelnemen aan sportieve activiteiten. Dit geldt zeker voor specifieke doelgroepen (bijv. mindervaliden).
- Het gehandicaptenoverleg wordt betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte. Daarmee wordt gewerkt aan het verbeteren van de toegankelijkheid van straten en pleinen voor mindervaliden.

Wat zegt de programmabegroting 2009:

- In het kader van het volksgezondheidsbeleid legt de gemeente het accent op preventieve activiteiten.
- We streven naar een goede spreiding van de eerstelijnsgezondheidszorg die toegankelijk is voor iedereen en naar uitbreiding en verbetering van de gezondheidsvoorzieningen.
- In 2009 wordt de regiotaxi opnieuw aanbesteed. Wij zullen stevig inzetten op de kwaliteitseisen om de dienstverlening van de regiotaxi te vergroten.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Nota lokaal gezondheidsbeleid '... van lijf en leden II'.

Prestatieveld 6, Verstrekken van voorzieningen

Wat zegt het raadsprogramma:

- Het huidige ruimhartige beleid m.b.t. voorzieningen gehandicapten wordt gehandhaafd.

Wat zegt de programmabegroting 2009:

- In 2009 willen we een verbeteringslag maken in de uitvoering van de verstrekking van individuele voorzieningen. We maken gebruik van het benchmarkonderzoek van SGBO.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning
- Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning (PGB)
- Verstrekkingenboek

Eerder geformuleerde actiepunten:

- Vanuit de benchmarkgegevens van SGBO kunnen we in 2009 meerdere effectindicatoren gaan benoemen (programmabegroting 2009)

Prestatieveld 7, Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang

Wat zegt het raadsprogramma:

- In het gemeentelijk veiligheids- en handhavingbeleid wordt ook aandacht besteed aan preventie van huiselijk geweld
- Er wordt een opvang gerealiseerd voor daklozen

Wat zegt de programmabegroting 2009:

- In eerste instantie is de maatschappelijke opvang een taak van de centrumgemeente Zwolle.

Wat is al beleid en uitvoering:

- Nota lokaal gezondheidsbeleid '... van lijf en leden II'.
- In Kampen is in 2007 een (tijdelijke) voorziening voor Kamper dak- en thuislozen gerealiseerd.

Eerder geformuleerde actiepunten

- Samen met Zwolle, regiogemeenten en organisaties en instellingen wordt gewerkt aan de verbetering van de aanpak van huiselijk geweld (programmabegroting 2009)
- We realiseren een structurele voorziening voor Kamper dak- en thuislozen in 2009/2010 (programmabegroting 2009, ... van lijf en leden II)
- We werken in 2009 het Stedelijk Kompas maatschappelijke opvang van de centrumgemeente Zwolle uit naar een lokale invullen (programmabegroting 2009)
- In 2008, 2009 en 2010 zal er een project preventie huiselijk geweld worden uitgevoerd.

- Opstellen van een plan van aanpak huiselijk geweld in kader van Zwolle Kampen Netwerkstad (... van lijf en leden II)
- Afsluiten van een samenwerkingsconvenant voorkomen huiselijk geweld in 2008 (... van lijf en leden II)
- Door vroegsignalering en hulp richting risicowijken en risicogroepen het aantal meldingen van huiselijk geweld verhogen (... van lijf en leden II)
- Regionaal ontwikkelen van een monitor om cijfers te krijgen over huiselijk geweld (... van lijf en leden II)

Prestatieveld 8, Openbare geestelijke gezondheidszorg

Wat zegt de programmabegroting 2009:

- De gemeente Zwolle voert als centrumgemeente voor de Openbare Geestelijk Gezondheidszorg het beleid en stemt dit af met de regiogemeenten

Wat is al beleid en uitvoering:

- Kampen voert aanvullend beleid op het beleid van centrumgemeente Zwolle door aanvullende subsidiering van bemoeizorg door het team VIA (Vangnet, Informatie en Advies) en de Coördinator Moeilijk Plaatsbaren.

Eerder geformuleerde actiepunten:

- Lokale uitwerking van het Stedelijk Kompas Zwolle in 2009 (programmabegroting 2009)

Prestatieveld 9, Verslavingsbeleid

Wat zegt het raadsprogramma

- De raad stelt kaders voor een alcoholmatigingsbeleid
- Verslaafden worden zo mogelijk geplaatst in afkicktrajecten. Dit wordt gekoppeld aan actief beleid voor reïntegratie van (ex-) verslaafden in de maatschappij
- Er wordt (jongeren-)beleid ontwikkeld ter voorkoming van diverse verslavingen.

Wat zegt de programmabegroting 2009:

- Verslavingsbeleid is vooral een taak van de centrumgemeente Zwolle.
- Kampen richt zich vooral op het ontwikkelen van beleid ter voorkoming van diverse verslavingen, met name gericht op jongeren.
- Verslaafden worden zo mogelijk geplaatst in afkicktrajecten. Dit wordt gekoppeld aan actief beleid voor reïntegratie van (ex-)verslaafden in de maatschappij.

Wat is al beleid en uitvoering

- Lokaal gezondheidsbeleid
- Alcoholmatigingsbeleid, vastgesteld in 2007

Eerder geformuleerde actiepunten

- Lokale uitwerking van het Stedelijk Kompas Zwolle in 2009 (programmabegroting 2009)

vastgesteld op 26 mrt 09

Meedoen! in Kampen

Beleidsplan Wmo

2009-2011

Bijlage 2, huidige budgetten

Onderstaand de huidige budgetten (begroting 2008) gekoppeld aan de relevantie prestatievelden.

Prestatieveld 1, sociale samenhang en leefbaarheid

Project veilig op straat	4.635
Maatregelen jaarwisseling	10.000
Bos-projecten	43.082
Overijsselse vereniging kleine kernen	344
Reyersdam	13.756
Sociale vernieuwing in wijken	23.517
Subsidie wijk- en dorpsverenigingen	44.373
Breedtesport Impuls	44.000
Kinderboerderij	56.001
Speeltuinvereniging de Speelpoort	4.060
Totaal prestatieveld 1	243.768

Prestatieveld 2, ondersteuning bij opvoeden en opgroeien

Structureel

Halt bureau	13.790
Spraakonderwijs	99.141
Schoolbegeleidingsdienst	177.200
Jeugdhulpteam 12-	42.000
Onderwijsachterstandenplan	233.224
Bureau Jeugdzorg locatie Kampen	52.657
Project investeren in contact	11.244
Procesmanager jeugdbeleid	63.930
SJK, ambulante jongerenwerk	14.884
Laagdrempelige opvoedingsondersteuning	22.448
Jeugdgezondheidszorg GGD	332.038
Jeugdgezondheidszorg Uniform deel	644.391
Jeugdgezondheidszorg maatwerk deel	45.452
Centrum Jeugd en Gezin	120.552
Jongerencentrum IJsselmuiden	30.759
Stichting Jongerenwerk Kampen	210.742
divers jeugdwerk IJsselmuiden	9.477
divers jeugdwerk Kampen	2.908
Kamper vakantie komitee	15.157

RAK zomervakanties	4.726
Speel-o-theken	6.644
Stg. Samenspel	237.441
Stg. Kinderdagcentra	1.043

Totaal prestatieveld 2 structureel 2.391.848

Eénmalig

Project gezonde scholen en genotmiddelen	10.000
De mix, Youth for Christ	5.533
Ambulant jongerenwerk (SJK en YfC)	50.000
Project Chill Out	20.000
Project Lover Boys	20.000

Totaal prestatieveld 2, éénmalig 105.533

Prestatieveld 4, ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

structureel

Vrijwilligersbeleid	98.703
Steunpunt Mantelzorg	162.000

Totaal prestatieveld 4 structureel 260.703

Eénmalig

Beursvloer Tohopesate	8.500
-----------------------	-------

Totaal prestatieveld 4 éénmalig 8.500

Prestatieveld 5, bevorderen deelname maatschappelijk verkeer

Stichting Vrouwenraad Kampen	8.432
Sportsubsidies doelgroepen	13.509
Uitvoeren minderheden en integratiebeleid	87.692
Therapiebad	3.830
Flankerend seniorenbeleid	70.741
Gehandicaptenuitwisseling	4.588
Maatschappelijke diensverlening divers	15.141
Algemeen maatschappelijk werk	468.460

Stichting Cares	217.849
Sociaal Cultureel seniorenwerk	36.984
Subsidieregeling jeugdleden verenigingen	44.000

Totaal prestatieveld 5 **971.226**

Prestatieveld 6, verstrekken van voorzieningen

Hulp bij het Huishouden	4.175.424
Voorzieningen gehandicapten	3.138.164

Totaal prestatieveld 6 **7.313.588**

Prestatieveld 7, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang

Daklozenopvang	100.000
Budgetbeheer asielzoekerswoningen	5.882

Totaal prestatieveld 7 **105.882**

Prestatieveld 8, openbare geestelijke gezondheidszorg

Bemoezorg	86.465
Coördinator moeilijk plaatsbaren	79.953

Totaal prestatieveld 8 **166.418**

Prestatieveld 9, verslavingsbeleid

Ontwikkelen alcoholmatigingsbeleid	10.000
Stg. ZAD	3.056

Totaal prestatieveld 9 **13.056**

Wmo algemeen

Wmo-adviesraad	20.850
Voormalige AWBZ-subsidies	104.070
Herstructurering welzijnswerk	66.850

Totaal Wmo-algemeen **191.770**

Bijlage 3, Begrippen en afkortingen

Begrippen

Benchmark	Een benchmark is een techniek om de prestatie van verschillende systemen, apparaten of organisaties met elkaar te kunnen vergelijken. Benchmarking is een manier voor organisaties om van elkaar te leren, verantwoording af te leggen en toezicht te vergemakkelijken. De uitkomst van een benchmark is een soort maatgetal dat iets over die prestatie zegt.
Civil Society	Tussen markt en staat bevinden zich in elke samenleving heel veel verschillende vormen waarin mensen samenwerken. Dat brede scala aan activiteiten, organisaties en informele verbanden valt onder de noemer civil society. De meest gangbare vertaling van civil society is 'maatschappelijk middenveld'. Overheden en alle overheidsinstanties behoren niet tot de civil society. Ook het particuliere bedrijfsleven en alle organisaties met winstoogmerk vallen buiten het begrip. Het zijn juist kerken, vakbonden, milieuorganisaties, buurtcomités en sportverenigingen die de civil society vormen.
Dorpsplan plus	Een methodiek waarbij inwoners en overheid gezamenlijk tot een ontwikkelingsagenda komen op alle terreinen voor de korte en middenlange termijn.
Kanstructuur	Organisatiemodel van netwerken op het gebied van jeugdbeleid.
Stedelijk Kompas	Plan van aanpak voor de Maatschappelijke Opvang van een centrumgemeente.

Afkortingen

Awbz	Algemene wet bijzondere ziektekosten
CIZ	Centraal Indicatie Orgaan
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
ILG	Investeringsbudget landelijk gebied
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
PGB	Persoons Gebonden Budget
Team VIA	Team Vangnet, Informatie en Advies
Wcpv	Wet collectieve preventie volksgezondheid
Web	Wet educatie en beroepsonderwijs
Wi	Wet inburgering
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
Wwb	Wet werk en bijstand

Bijlage 4, kenmerken kansstructuur

- een eenvoudige structuur van netwerken waarbij uitvoering en beleid gescheiden zijn
- de gemeente is regievoerder
- alle partners dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor jeugdbeleid
- de beleidsgroep zorgt voor de juiste randvoorwaarden voor de uitvoering
- de uitvoering voedt de beleidsgroep met praktijkinformatie en is daarmee beleidsbepalend
- het primaat voor de uitvoering blijft bij de organisatie waar het hoort
- een optimale communicatie en processturing
- het model groeit mee met ontwikkelingen en wensen.

Een belangrijke succesfactor in het KANS-model is het proces dat moet plaatsvinden bij de samenwerking binnen de netwerkstructuur. Onderdelen daarvan zijn:

- Kennis: kennen en gekend worden, in elkaars keuken mogen kijken.
- Cultuur: aan elkaar wennen, elkaars taal leren kennen en het voorkomen van een dominante cultuur.

De aanwezigheid van een procesmanager die verantwoordelijk is voor dit proces, waarborgt een goede communicatie en daardoor een efficiënte inhoudelijke en organisatorische aansturing. Het KANS-model kent in haar eenvoudigste vorm een beleidsgroep en een uitvoeringsgroep met daartussen een procesmanager. Hiermee wordt de essentie van de werkvorm weergegeven, namelijk door beleidstaken en uitvoeringstaken gescheiden te houden en de communicatie goed te organiseren.

De procesmanager:

De procesmanager is de spil van het KANS-model. De beleidsgroep jeugdbeleid is de opdrachtgever voor de procesmanager.

- vormt de verbindingsschakel tussen de verschillende netwerken, die in het kader van de KANS aanpak functioneren
- geeft de organisatiestructuur verder vorm door wijziging of uitbreiding van de netwerken.
- Beheert de informatievoorziening
- Is de 'trekker' en voorzitter van de uitvoeringsgroepen
- Rapporteert over samenwerking, signaleert knelpunten en adviseert over oplossingen
- Motiveert, enthousiasmeert en activeert leden van de netwerken
- Houdt de communicatie met het politieke bestuur in stand
- Initieert projecten in samenwerking met anderen
- Controleert afspraken en uitgezette trajecten
- Ontwikkelt praktische zaken als samenwerkingsprotocollen en kan mee adviseren over individuele trajecten voor jongeren

Kans werkt volgens de volgende basisprincipes:

- breng de verschillende disciplines bij elkaar
- zorg voor scheiding van verantwoordelijkheden in beleidsniveau en uitvoeringsniveau
- laat beleidsmakers de noodzakelijke voorwaarden voor de uitvoering organiseren

vastgesteld op 26 mrt 09

Meedoen! in Kampen

Beleidsplan Wmo

2009-2011

- laat uitvoerders de beleidsvorming door hun informatie en signalen voeden en sturen
- organiseer een optimale communicatie tussen deelnemers
- organiseer optimale aansluiting van de verschillende diensten (integraal en intersectoraal) maar laat het primaat voor de uitvoering daar waar het hoort.
- Laat de gemeente eindverantwoordelijk blijven voor het jeugdbeleid en de formulering daarvan.

Uitvoeringsgroepen

Taken van de uitvoeringsgroepen zijn:

- vraagstukken die zich voordoen binnen hun werkerrein, in onderlinge samenhang op te pakken
- signalering van trends onder jongeren en hieraan praktische en/of beleidsmatig een vervolg te geven in de vorm van actie
- signaleren van individuele problemen onder de jeugd. Schakeling naar hulpverlening is soms noodzakelijk.